

NAPLÓ

Több mint háromezer gumilabroncs van a raktárakban

TAURUS márkabolt nyílt Debrecenben

A Hajdú-Bihar megyei Vegyesiparicikkiskereskedelmi Vállalat Debrecenben, a Csap utcán a TAURUS Gumiipari Vállalattal közösen márkaboltot nyitott november 18-án. Dr. Zsuzsanna Lajosné, a kereskedelmi vállalat igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd elmondta, hogy egy régi üzlet felújításával sikerült jó forgalmazási körülményeket teremteni a gumiipari szaküzlet részére.

A bérelt üzlet eladótéren 70 négyzetméter, ehhez 220 négyzetméternyi raktár és egy nagy udvar járul. Korábban a 13. számú autós-

bolt üzemelt a Csap utcai bérleményben, a kiköltözést követően 170 ezer forintos költséggel újították fel és rendezték be az üzletet.

A márkabolt 6 millió forint értékű készlettel nyitott. A TAURUS Gumiipari Vállalat vállalta, hogy az általa gyártott és forgalmazott termékekből rendszeresen ellátja az egységet. Így személygépkocsi-abroncsok, tömlők, műszaki gumiarúk, munkavédelmi kesztyűk és ragasztók teszik ki az árukészletet. Az elkezelések szerint jövőre 50 millió forintos forgalmat szeretnének lebonyolítani az üzletben.

Mihail Gorbacsov Genfben. A képen: Kurt Furgler svájci elnök (háttal) köszönti a szovjet vezetőt és feleségét a svájci repülőtéren (Telefotó: AP-MTI-KS)

Ma délelőtt tíz órakor kezdődik a csúcstalálkozó

GORBACSOV GENFBE ÉRKEZETT

A genfi szovjet-amerikai csúcstalálkozóra hétfőn elutazott Moszkvából Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára.

Mihail Gorbacsovot hivatalos személyek csoportja kíséri a kétnapos találkozóra: Eduard Sevardenadze, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió külügyminisztere, Georgij Kornijenko, a külügyminiszter első helyettese, Anatolij Dobrinyin, a Szovjetunió washingtoni nagykövete, A. N. Jakovlev, az SZKP KB propagandaosztályának vezetője, Leonid Zamjatin, a Központi Bizottság nemzetközi tájékoztatói osztályának vezetője és A. M. Alekszandrov, az SZKP KB főtitkárának tanácsadója.

Hétfő délelben, kevéssel 12 óra előtt ért földet Genf Cointin repülőterén az Aeroflot IL-62M négyhajtóműves különrepülőgépe, amely a kedden kezdődő szovjet-amerikai csúcstalálkozó szovjet főszereplőjét, Mihail Gorbacsovot, az SZKP KB főtitkárát és kíséretének tagjait hozta. Mihail Gorbacsovot, felesé-

gét és kíséretét a repülőtéren Kurt Furgler, a svájci államszövetség elnöke üdvözölte a szövetségi tanács és az egész svájci nép nevében. Az a tény — mondotta —, hogy a csúcstalálkozóra Svájcban kerül sor, megtiszteltetés, egyben kötelesség is Svájc számára, a bizalom jele az ország hagyományos semlegessége iránt.

„Öszintén óhajtjuk, hogy hozzájáruljunk a népek és országok közötti teljes kölcsönös megértéshez” — jelentette ki a svájci államfő. Emlékeztetett a „genfi szellem” születésének körülményeire, a négy nagyhatalom 1955-ös csúcstalálkozására, és azt a reményt tolmácsolta, hogy ez a jó hagyomány fogja kísérni a mostani csúcstalálkozót is. A szovjet nép második világháborús áldozatvállalását méltatva a biztonszági kérdésekben tanúsítandó éberség fontosságát hangsúlyozta.

Kurt Furgler beszédében kitért arra is, hogy Vlagyimir Iljics Lenin 1914–1917 között Svájcban élt, hogy nagy orosz, illetve szovjet írók, költők, zeneszerzők for-

dultak meg az országban, és svájci tudósok, építészek is segítettek a kulturális kapcsolatok elmélyítésében.

„Minden gondolatunk Onnel és Reagan elnökkel lesz fontos küldetésük teljesítése során” — zárta üdvözlő beszédét a svájci államszövetség elnöke.

Ezután Mihail Gorbacsov lépett a mikrofon elé, és a következőket mondotta:

Tisztelt elnök úr, tisztelt hölgyeim és uraim!

Megköszönöm önnek, elnök úr az irányunkban elhangzott jóindulatú szavakat. A szavak, amint én értelmezem, tükrözik azokat a kapcsolatokat, amelyek országaink és népeink között kialakultak. Örülünk, hogy Genfben vagyunk. Évszázadok során az önk nagyszerű városa számos alkalommal kínált vendégszeretet a felvilágosodás, a haladás és a szabadság harcainak számára. Napjainkra Genf számos nemzetközi fórum, számos nemzetközi esemény színtere lett.

(Folytatás a 2. oldalon)

Agitátorok tanfolyama

Az üzemi, intézményi, szövetkezeti pártalapszervezetek politikai vitakörvezetői, agitátorai, a párt- és tömegszervezetek propagandistái ültek iskolapadba november 18-án Debrecenben.

Az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottsága által hétfőn délelőtt indított kéthetes tanfolyam célja, hogy a harminc résztvevő el-sajátítsa és begyakorolja az agitáció végzéséhez szükséges elméleti, politikai és módszerbeli ismereteket. A tanfolyamot Horváth Sándor, a megyei pártoktatási igazgatóság tanszékvezető tanára nyitotta meg, ezt követően elkezdődött az előadások, konzultációk és gyakorlati foglalkozások sora.

Felkészült a télre a Közúti Igazgatóság

Mivel az ország egyes részeiről már havat jelentettek, lassan számíthatunk arra, hogy téliesre fordul az időjárás. A közutak biztonsága érdekében a télre tanácsos jó előre felkészülni. Ezt megtette a Közúti Igazgatóság is, november 18-án koordinációs értekezleten adták számot a téli-előkészületekről, az üzemeltetés téli szolgáltatásairól.

Az úgynevezett téli útüzemelésre november 15-én álltak át, a gépek szemléje, maga a felkészülés pedig már november 11-re befejeződött. Ez azt jelenti, hogy felszerelték a sósószóró gépeket, kipróbálták a hóekéket. A géppark

nem bővült, körülbelül ugyanannyi eszköz áll a Közúti Igazgatóság rendelkezésére, mint tavaly, de remélik, sikerül így is megbirkózniuk a téli munkálatokkal.

Öt darab hómaró áll rendelkezésre, 44 egyszárnyú és 20 darab kétszárnyú hóeke. Különböző típusú sósószóró gépek dolgoznak majd, összesen 32 darab. Mintegy 400 kilométeres útszakaszon a síkosság elleni ipari sóval védekeznek, ez elsősorban a főútvonalakra vonatkozik. Az autóbusszárakot vonalán, különösen a balesetveszélyes szakaszokon úgynevezett ér-

desítő anyaggal védekeznek majd. Máris tetemes a tárolt sókészlet, ipari sóból például 2766 tonna, azonban mintegy ezer tonnát várnak meg. Százkilencvennyolc köbméter bányahomokot és 830 köbméter törtkavicsot is szállítottak Artándról, illetve Nyíregyházáról. Az utóbbit az idén használják először.

Az utak mentén csaknem 13 és fél ezer méter hórácsot, illetve műanyag háló helyeztek ki. A hóekéket a 6. számú Volántól bérelt Tátra gépkocsikra szerelik, ennek 70 százaléka elkészült és néhány nap múlva valamennyi munkára készen lesz.

Óriási az érdeklődés a telefonkötvények iránt

Debrecen újabb 50 milliót keretet kapott

Tegnap reggel a Debreceni Postaigazgatóság Galamb utcai ügyfélszolgálati irodája előtt sokan várakoztak arra, hogy telefonkötvényt jegyezhesse. Ez volt az első nap, amikor személyesen viheték be az érintettek azokat a jegyzési íveket, amelyeket múlt hét pénteken kézbesítők juttattak el a posta nyilvántartásában szereplő debreceni telefonigénylőknek. (Természetesen, akik nem vállalták a sorban állást, az iroda előtt elhelyezett ládába bedobva vagy levélben juttathatták és juttathatják el nyomtatványaikát 1986. január 31-ig.)

A kötvényjegyzési akció iránt a vártnál is nagyobb volt az érdeklődés. Reggel nyolc óra körül már több százán tolongtak az iroda kapuja előtt. A legkorábban Fegyveres Péter érkezett, aki vasárnap este hét órától foglalta a helyét. Az éjszakai várakozás eredményeként hétfőn háromnegyed kilenckor ő kapta a kezébe elsőként azt a papírost, amely szerint a számítógépes könyvelés nyilvántartásba vette, mint kötvényigénylőt.

„Öt éve várok telefonra” — mondta a felvonók javításával foglalkozó kisiparos. — A rádióban, televízióban és az újságban állandóan arról hallunk, olvasunk, hogy javítani kell a szolgáltatás színvonalát. Ezt azonban telefon nélkül ma már nem lehet megoldani. A kötvényjegyzést egyébként csupán a telefonhoz jutás egyik lehetőségként tartom. Annak ellenére, hogy elsőként jöttem ide, kételkedem a sikerben.

A kapu előtt szorongók között sokan voltak még, akik kételkedtek. Nyugdíjasok, orvosok, tanárok „egyszerű” telefonigénylők, akik hosszú évek óta várnak arra, hogy lakásukban megcsörjen a telefon.

Sáfrány Tibor kertész üzememűnök azonban optimista: — Hajnali három órakor huszadikként érkeztem. Bizom benne, hogy négy év után

végre sikerül telefonhoz jutni. Üzletkötő vagyok, nagyon megkönnyitné a munkámat.

Bent az ügyfélszolgálati irodában Daróczi Gyula távközlési forgalmi csoportvezető gyakran két kagylót is szorongatott a kezében. Így adott felvilágosítást, információt a telefonon érdeklődők hadának.

— Eredetileg tíz órától akartuk fogadni a jelentkezőket — említi Zombor Ferencné, az iroda vezetője. — Látna azonban, hogy nagyon sokan várakoznak kint a hidegben, már nyolc órakor megkezdtük a munkát.

Tegnap délután fél négyig végül is 1900 már feldolgozott (tehát sorszámmal ellátott) és mintegy 250 még feldolgozatlan jegyzési ív érkezett be a posta Galamb utcai ügyfélszolgálati irodájába. A jelentkezők nagy számát látva azt hisszük, joggal merül fel a kérdés: hol van még január 31-e?

...

Hétfőn délután Zombor Ferenc, a Debreceni Postaigazgatóság távközlési igazgatóhelyettese a következőkről tájékoztatta lapunkat.

— A Magyar Posta központja, látva a debreceni telefonkötvény iránti nagy érdeklődést, az eddigi kétezer mellett újabb kétezer kötvény kibocsátását engedélyezte. Így jelenleg 4000 darab, egyenként 25 ezer forint értékű telefonkötvény jegyzésre van lehetőség.

Lapunkban a közeljövőben foglalkozunk majd azzal a kérdéssel, hogy az így keletkező újabb 50 millió forintból milyen bővítéseket hajtanak majd végre a debreceni posta telefonközpontjában, s hogy a későbbiekben esetleg újabb kötvények kibocsátásával lehet-e javítani a megyeszékhely telefonellátottságát.

Sz. T.

EURÓPAI KULTURÁLIS FÓRUM

Ismét plenáris ülések

Hétfőtől az európai kulturális fórum ismét plenáris üléseken folytatja munkáját azzal a céllal, hogy megvonalja az eszmecserék mérlegét, és összegezze a tanácskozás eredményeit. Ezen a héten kell elvégezni annak a több mint kétszáz külföldi javaslatnak az értékelését is, amelyeket a küldöttségek, illetve a munkabizottságok tevékenységében részt vevő kulturális személyiségek terjesztettek elő, a kulturális kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetséges irányaira és gyakorlati formáira.

Drexler Gábor, a magyar küldöttség szóvivője az

MTI munkatársának kérdésére válaszolva elmondta, hogy a feldolgozásra váró nagyszámú javaslat között egy sor egyszerű és megvalósítható elgondolás szerepel, amelyek teljes körű egyetértésre tarthatnak számot. Vannak azonban olyan, hivatalosan benyújtott kezdeményezések is, amelyek nem veszik kellően figyelembe az együttműködés alapjait, a kölcsönösségnek elvét, vagy a tanácskozás mandátumán kívül eső kérdéseket érintenek, ezért nem élesek az elfogadásra. A résztvevők többségének véleménye szerint a fő figyelmet azoknak

az együttműködési javaslatoknak a megvizsgálására kell összpontosítani, amelyek konszenzusra tarthatnak igényt. Az európai biztonszági és együttműködési folyamatban hagyományosan fontos szerepük töltönek be a semleges és el nem kötelezett államok az álláspontok közelítésében és a meg egyezések kimunkálásában. Örömmel tapasztaljuk, hogy küldöttségeik Budapestén is készek aktívan közreműködni annak érdekében, hogy a kulturális fórum konstruktív eredményekkel záruljon — fejezte be nyilatkozatát Drexler Gábor. (MTI)

GORBACSOV GENFBE ÉRKEZETT

(Folytatás az 1. oldalról)

Svájc fejlődését, nemzetközi helyzetének alakulását nagymértékben befolyásolja az állandó semlegesség státusa, amelyet Svájc választott. A Szovjetunió tiszteletben tartotta és fogja tartani ezt a státust.

Genf ezúttal, Svájc kormányának szíves hozzájárulásával, a Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetői találkozásának színhelye lesz. Ezen a találkozón meg kell vitatni olyan fontos kérdéseket, amelyeknek eldöntésétől nagymértékben függ majd a nemzetközi helyzet alakulása, mindenképp az a kérdést, mit lehet tenni azért, hogy véget érjen az egész világot sújtó fegyverkezési hajszára, hogy ez a hajszára ne terjedjen át új közegre, hogy elháruljon az emberiség feje felől az atomháború veszélye, hogy biztosítva legyen a béke és a népek további gyümölcsöző együttműködése.

A Szovjetunió és az Egyesült Államok népei, a világ többi országának népei pozitív eredményeket várnak a genfi találkozótól. Biztosíthatom önöket, hogy a magunk részéről ennek a fontos találkozásnak éppen ilyen kiemelt szerepet fogunk tulajdonítani. Még egyszer köszönetet mondok, önök, elnök úr, a szívélyes fogadtatásért.

A repülőtéri üdvözlés után Mihail Gorbacsov és kísérete szállására hajtatott.

Genf az elmúlt napokban igen vegyesen készült a kedden kezdődő szovjet-amerikai csúcstalálkozóra. A roppant szervezőmunkára és a komoly előkészületekre árnyat vetett számos szovjet-ellenes tüntetés, amelyet a többi között afgán ellenforradalmi csoportok rendeztek, majd, amikor a tüntetéseket betiltották, a szovjetellenes megnyilvánulások súlypontja átkerült előkelő szállodák konferenciatermeibe, ahol — nyilván amerikai megrendelésre — az emberi jogok kérdése, valamint Nicaragua, Kambodzsa, Etiópia, Angola, továbbá ismét csak Afganisztán volt a fő téma. A helyi sajtó a komolyabb, igényesebb kommentárok, a

jóindulatú reménykedést tolmácsoló írások mellett teret engedett ezeknek a megnyilvánulásoknak is.

A hivatalos svájci hatóságok kitüntetett figyelemmel veszik körül a világpolitikai eseményt.

Kurt Furgler, a Svájci Államszövetség elnöke hétfőn délután előbb Ronald Reagan elnököt és feleségét, majd Mihail Gorbacsovot és feleségét fogadta. E találkozók a protokolláris formák után amerikai-svájci, illetve szovjet-svájci tárgyalásokkal alakultak át, amelyeken a teljes tárgyalóküldöttségek áttekintették elsősorban az államközi kapcsolatok kérdéseit, majd a kedden kezdődő szovjet-amerikai csúcstalálkozával összefüggő témakört és egészen a nemzetközi helyzettel.

Délután sajtóértekezlet hívott össze Vlagyimir Lomejko, a szovjet külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője, de egy provokáció miatt pár bevezető szó után elhagyta a több száz újságíró által zsúfolásig megtöltött termet. Lomejko ezt követően szükkörű másik sajtókonferencián adott tájékoztatást a szovjet-svájci tárgyalásokról.

Ezeket a szovjet-svájci kétoldalú kapcsolatokról megállapították, hogy azok a legkülönbözőbb területeken jól fejlődnek. A két ország kereskedelmi áruforgalma évi egymilliárd rubel körül mozog. A svájci külügyminiszter 1986. tavaszán a Szovjetunióba látogat, egyebek között abból az alkalomból, hogy a két ország 40 éve lépett diplomáciai kapcsolatba egymással.

Mihail Gorbacsov hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió tiszteli Svájc állandó semlegességét, egyebek között helyesli azt a módot, ahogyan ezt gyakorlatban megvalósítja, aktívan elősegítve a nemzetközi helyzet egészségesebbé tételét.

Szovjet részről kiemelték, hogy nagy fontosságot tulajdonítanak az emberi jogok érvényesítésének, készek megoldani a felvetődő kérdéseket, ha ez a terület a

célzatosságtól és spekulációktól mentessé válik — hangsúlyozta az SZKP KB főtájtára.

A szovjet-svájci tárgyalásokon foglalkoztak az enyhülés sorsával. Külön kitértek a stockholmi konferenciára, amelyen a közelmúltban az európai semleges és el nem kötelezett országok új javaslatot terjesztettek elő. Kurt Furgler svájci államelnök hangot adott annak a reménynek, hogy a genfi csúcstalálkozó lendületet ad a bizalom- és biztonságérősítő kérdésekkel foglalkozó stockholmi értekezletnek.

Mihail Gorbacsov határozottan állást foglalt a fegyverkezési hajszára „pokoli vonatának” megállítását illetően. Hangsúlyozta a felolvasott cselekvés szükségességét mindenki részéről, sürgette a nemzetközi bizalom helyreállítását.

Az esti órákban újabb sajtóértekezlet tartott az amerikai küldöttség tagjainak Genfben tartózkodó Robert McFarlane, Reagan elnök nemzetbiztonsági tanácsadója. McFarlane aki hétfőn a nemzetközi sajtókörpontban (a megakadályozott szovjet sajtótájékoztató színhelyén) nyilatkozott, cáfolta, hogy az amerikai kormány részé lett volna a provokációban. Véleménye szerint az emberi jogok kérdése ugyan napirendre kerülnek majd a csúcstérkeztetésen, de nem nyilvános jelleggel. McFarlane egyébként újólag hűtötte a várakozásokat, kijelentve: szerdán, a tárgyalások befejezése után nem lehet majd meg tudni, valóban sor kerül-e fegyverzetkorlátozásra, megjavul-e a két ország viszonya, szélesedik-e együttműködése.

Magá a csúcstalálkozó kedden délelőtt tíz órakor kezdődik a Fleur d'Eau villában, amely az amerikai fél hivatalos szállása. Délután ismét ugyanez a villa lesz a találkozó színhelye, majd szerdán a szovjet ENSZ-misszió épületében folytatódik Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan megbeszélése.

KISZ-vezetők értekezlete

A KISZ megyei és városi vezetőinek részvételével két-napos eszmecsere kezdődött hétfőn Zánkán. A tanácskozáson az ifjúsági szövetség XI. kongresszusának előkészítésével összefüggő kérdéseket vitattak meg. Az értekezleten részt vesznek az MSZMP megyei bizottságainak ifjúsági felelősei is.

Sarlós István Spanyolországba utazott

Sarlós István, az Országgyűlés elnöke — Gregorio Peces Barba Martineznek, a spanyol képviselőház elnökének meghívására — hétfőn parlamenti küldöttség élén hivatalos látogatásra Spanyolországba utazott. Búcsúztatására a Ferihegyi repülőtérre megjelent José

Maria Ullrich y Royas, Spanyolország budapesti nagykövete. A magyar küldöttséget a madridi repülőtérre Leopoldo Torres, a képviselőház elnökhelyettese fogadta. Jelen volt Dóczy Kálmán, a Magyar Népköztársaság madridi nagykövete. (MTI)

Emlékezés Zrínyi Miklósról

Az 1664. november 18-án tragikus körülmények között elhunyt Zrínyi Miklósról emlékeztek hétfőn Szigetváron. Korának legnagyobb magyar költője, a török elleni harcok kiemelkedő vezére, a Habsburg-ellenes nemzeti mozgalom egyik vezetője — mint ismeretes — vadászát közben vesztette életét a csáktornyai erdőben.

Az évforduló alkalmából a nevével viselő gimnázium diákjai és tanárai megkoszorúzták a Szigeti veszedelm szerzőjének szobrát. Az esti órákban kivilágították a Zrínyi-szobrot.

A várbaráti kör ez alkalommal tartotta éves közgyűlését, amelyen megemlékeztek a katonaköltőről. A Zrínyiek kultuszát ápoló és Szigetvár múltját kutató kör az egyik legregibb, legkiemelkedőbb történelmi egyesület az országban: 1959-ben alakult és tagjainak száma 850 körül van.

A kör elnöke, Ravasz László könyvtárigazgató bejelentette, hogy az MTA Irodalomtudományi Intézetének szervezésében nemzetközi irodalomtörténeti konferenciát rendeznek jövőre Szigetváron, témája: a Zrínyiek kora.

A Cirill és Metódius rend kitüntetéséről

A Bolgár Népköztársaság Államtanácsa a szlavisztika, s a Balkán-kutatás terén végzett munkásságuk elismerésül a legmagasabb bolgár kulturális kitüntetéssel, a Cirill és Metódius-renddel jutalmazta többek között dr. Dankó Imre etnográfust, dr. Niederhauser Emil történészt és dr. Pandur Júlia szlavistát. A kitüntetést november 11-én Budapesten, a bolgár nagykövetségben adta át a kutatóknak Boncos Pencsev Mitev rendkívüli és meghatalmazott nagykövet.

Mint a többi úgymint kereskedés az ötnapos munkarészt bevezetése megoldást. A kereskedésben dolgozókat arra kényszerítette, hogy hat napján dolgozzon, ezért a rendelet is azokat a boltokat, amelyek meg, amelyek alkalmazzák van a heti két szabadnapot sával is hat napot, hanem nyitva, még így is bajos végrehajtása, hiszen sem minden szombatra vagy a melyik más napot a szabadnapja. A lo, hogy mindenhol ton és vasárnapon otthon maradni, nincs kire hagyva csődös, az óvodások gyerekeket, a család együtt lehet mindenkinek meg a lehetőség, akkor

Drágnak egyes gyógynövények, gyógyteák és fűszerek

A Herbária Gyógynövény-forgalmi Közös Vállalat — az utóbbi négy évben bekövetkezett előállítási költség-növekedés miatt — november 19-től átlagosan 19,5 százalékkal emeli egyes gyógynövények, gyógyteák és fűszerek árát. Az árvaltozás nem érinti többek között a filteres kamilla és a köharsvirág teát. (MTI)

Az Ipari Minisztérium és az ágazati szakszervezetek vezetőinek tanácskozása

Kapolyi László ipari miniszter és az érdekeltektől ágazati szakszervezetek főtájtára hétfőn az Ipari Minisztériumban áttekintették az ipar előtt álló feladatokat. Megtárgyalták az 1986. évi és a VII. ötéves terv ipari célkitűzéseinek megvalósításával összefüggő feladatokat, s az ipar fejlődésének

módozatait. Hangsúlyozták, hogy közéletünk demokratizálásával, az iparpolitikai társadalmisításával további hatékonyságot növelő erők szabadulnak fel, amelyek a műszaki fejlesztés és kutatás fokozásával, energia- és anyagtakarékossággal biztosíthatják a célkitűzések megvalósítását. (MTI)

Megjelent a magyar–finn szótár

Az Akadémiai Kiadó gondozásában — Papp István és Jakab László szerkesztésében — megjelent a magyar–finn szótár. A munkát Papp István, a finn–magyar szótár szerkesztője indította meg még az 1960-as évek végén. O azonban 1972-ben elhunyt, félbemaradt munkáját tanítványa, Jakab László, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem docense fejezte be. A szótár hetvenhat iv terjedelemben mintegy hatvan-ezer címszót tartalmaz. Ez az első Magyarországon megjelent magyar–finn szótár, de hasonló terjedelmű

mű még Finnországban sem készült. A szótár szerkesztőinek a munkáját az MTA és a magyar–finn kulturális együttműködés keretében a Finn Oktatási Minisztérium is segítette finnországi meghívásokkal, ösztöndíjakkal.

Ha a hajdú- és mi statisztikáit mutatás alapján el a Komádi és galom az előző lékkel meghalad. Így a nagyob nek megeledezőt egy mutató, am gyében. A nyere jobbak között hónap alatt elé esztendőben. Könnyű a kiskereskedelmi konkurrenciájuk az élelmiszer-kisenyítés. Ponton más az üzemi teret a termelőszakai sejt lele gízlet, s ezzel k. A táp- és tal nem az AFESZ termelőszerveket nyitott egy üzlet tápból közül cvetkezett. A sok apró a nyereség sem a takarmányüz elönnel együtt lakosoknak az hez is mehetne — Kicsi a ke elők jövedelmét alfáját és omeg forgalom alig u delemforrás. H akkor jó éve együtt nevetni. Az ám, a szé átok sújtja. Csak út terhelhetőségű csekély teherbí — Szegehalom vagonjait — m szedni belőle a kon is könnyűt. Nézzük együt összeheszt szeri 6112 tonna van nepi műszak ut mint nem bizta megérkezett m látatlan 315, s a hétéleg egy-két az előrejelzés az illetékesek a — Azt látan nyi többletkölti sa és a köztűti fonalát Kormán dírozni. Az itt A költségtakar kilenc hónap a nyereség. Pedig erejével. De az előltünk. Csak

NYILATKOZATOK

Georgij Arbatov, aki a Szovjetunió egyik szövegírója Genfben, egy hétfői — az ABC amerikai televíziós hálozatnak adott — nyilatkozatában leszögezte: a hadászati fegyverek csökkentésének megvalósítása elválaszthatatlan az úrfegyverkezés megakadályozásától. „El kell dönteni, mit akar az Egyesült Államok: úrfegyverkezést s ezzel együtt a hadászati fegyverek kérdésének megoldatlanul maradását, vagy leszerelést. Ez utóbbi megvalósíthatatlan, ha nem tiltják el az úrfegyverkezést” — mondotta. Egy másik nyilatkozatában, amelyet az NBC televízió közvetített hétfőn, a vezető szovjet szakértő megismételte: a genfi csúcstalálkozón feltétlenül előre kell lépni a Szovjetunió és az Egyesült Államok kapcsolatának alakításában, eredményeket kell elérni a leszerelés kérdésében is. Utalva arra, hogy Weinberger amerikai hadügyminiszter a genfi tárgyalás küszöbén Reagan elnököt arra szólította fel, hogy a leszerelési kérdésben ne adjon semmiféle „engedményt” sem a Szovjetuniónak, Arbatov kijelentette: ha Reagan elnök valóban új kezdetet akar a két ország kapcsolataiban, akkor tanácsadóinak hagyniuk kell, hogy az elnök valóban megkísérelje ezt.

A Szovjetunió javaslatáról Arbatov kijelentette, Mihail Gorbacsov „nem jött üres kézzel” Genfbe, s a csúcstalálkozón új elképzeléseket is elő kíván terjeszteni. Ezeket azonban a vezető szovjet szakértő nem részletezte.

George Shultz amerikai külügyminiszter egy hétfői televíziós nyilatkozatában azt mondta, hogy Reagan és Gorbacsov találkozásán megvitatják a csúcstalálkozók rendszeressé tételének lehetőségét, ez azonban az eredményektől függ. Shultz, aki ezúttal is kizárta a Genfben lehetséges megállapodások sorából a nagyobbszerelési egyezményeket, vitatta azokat a jelentéseket is, amelyek szerint Washington hajlandó lesz az úrfegyverkezés témájáról tárgyalni a további csúcstalálkozókra és azt javasolja majd, hogy a kérdés megvitatását tűzzék a következő ilyen legmagasabb szintű eszmecsere napirendjére.

Robert McFarlane, Reagan nemzetbiztonsági tanácsadója ugyancsak nyilatkozott hétfőn amerikai televíziós riportereknek. A Weinberger-levél körül kiborítant vitákra utalva azt mondta, hogy az amerikai kormányzat álláspontja egyenes a fennálló szerződés, ezen belül a hadászati fegyverek számát korlátozó SALT-1 szerződés megítélését illetően s ezt az álláspontot a hadügyminiszter is támogatja. McFarlane nem szólt arról, hajlandó lenne-e az amerikai kormányzat kötelezettséget vállalni az év végén lejárt szerződés érvényének további egy évre történő meghosszabbítására.

Az NBC televízió közben Genfből jól értesült forrásokra hivatkozva azt jelentette, hogy Reagan és Weinberger álláspontja valószínűleg nem tér el egymástól, s az elnök nem kívánja felajánlani Genfben a SALT-1 érvényének meghosszabbítását, sőt nem kíván kötelezettséget vállalni erre akkor sem, ha szovjet részről tennék ilyen javaslatot. Az amerikai kormányzatot így nem a benne foglalt tartalom miatt érintette kellemetlenül a levél kiszivárogatása, hanem azért, mert azt a csúcstalálkozó elé idéztették.

A Szovjet Televízióknak adott nyilatkozatában Kurt Furgler svájci szövetségi elnök kifejtette, hogy a genfi csúcstalálkozó jelentős állomása lehet a tartós békéért vívott küzdelemnek.

A fegyverkezési versenynek csak úgy lehet véget vetni, ha az egymás iránti bizalmatlanság helyébe a bizalom lép. A második világháborúban a Szovjetunió százmillió embert vesztett, ezért érthető, hogy bárki másnál jobban foglalkoztatja saját biztonságát — mondotta.

Az elmúlt negyven évben annyi fegyveres konfliktusnak lehettünk tanúi, hogy meggyőződhetünk róla: túl sok harci eszköz halmozódott fel a Földön. Eppen ezért a béke megőrzése és a megelöv fegyverzetek csökkentése érdekében fontos a politikai bölcsesség és jószándék megnyilvánulása. Ebben az értelemben nagy jelentőségű a genfi párbeszéd — mondta a svájci politikus.

Meliorációs tapasztalatcsere

A Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya, valamint a Biharkeresztesi Állami Gazdaság meliorációs tapasztalatcsere szervez november 19-én Biharkezesben, az említett nagyüzemben. A délelőtt fél 10-kor kezdődő programban először a megyei szakemberek a VI. ötéves terv meliorációs munkáinak tapasztalatait vitatták meg, majd a VII. ötéves terv időszak feladatait határozták meg. A szakmai esemény gyakorlati bemutatóval fejeződik be.

Tsz-tagok dolgoznak az MGM-ben

Hétfőn a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet hetven tagja állt munkába az előzetes munkavédelmi és egészségügyi vizsgálatok után a Magyar Görüldőcsapágy Művek debreceni gyárában. A téli hónapokra segitgenek az üzemenk a kitűzött feladatok sikeres teljesítésében, illetve túlteljesítésében.

A szövetkezeti tagok többsége a közös gazdaságban is gépek szerelésével, vezetésével foglalkozik, vagyis műszaki ismeretekkel rendelkeznek. A tsz és a gyár közötti megállapodás szerint a hetven nádudvari tsz-tag hateret közepéig dolgozik a március közepéig dolgozik a mélyszántással is.

Meliorációs tapasztalatcsere

csapágygyártásban, elsősorban a forgácsoló, illetve a köszürüzemrészben, addig, amíg a nagy tavaszi munkák nem indulnak a termelőszövetkezetben. A mostani segítségnyújtásnak előfeltétele volt az a szorgalmas és eredményes munka, amit a Vörös Csillag Tsz-ben végeztek az elmúlt hónapokban, illetve hetekben. Csaknem ötezer hektáron került földre a különböző növények magja, s ebből négyezer hektár az őszi búzavetés. Betakarították és hazahozták az összes terményt, végeztek több mint hateret hektáron az őszi mélyszántással is.

A Magyar Nemzeti Bank tájékoztatója

Hivatalos devizaárfolyamok Érvényben: 1985. november 19-én

Devizanem	vételi árf. 100 egységre	közép	eladási
Angol font	6 864,39	6 871,26	6 878,13
Ausztrál dollár	3 245,69	3 248,54	3 252,19
Belga frank	91,12	91,21	91,30
Dán korona	509,05	509,56	510,07
Finn márká	858,02	858,58	859,74
Francia frank	683,75	684,35	684,95
Hollandi forint	1 835,44	1 837,08	1 838,72
Japán yen (1000)	236,40	236,73	237,07
Kanadai dollár	3 503,44	3 506,95	3 510,46
Kuvaiti dinár	16 511,63	16 523,16	16 544,00
Norvég korona	613,07	613,68	614,29
NSZK márká	1 040,72	1 042,56	1 044,40
Olasz líra (1000)	27,25	27,28	27,31
Osztrák schilling	29,92	29,95	29,98
Portugál escudo	204,82	205,08	205,34
Spanyol peseta	29,79	29,79	29,79
Svájci frank	2 427,22	2 429,55	2 431,88
Svéd korona	613,18	613,59	614,00
Tr. és cl. rubel	2 797,20	2 800,00	2 802,80
USA dollár	4 826,35	4 831,18	4 836,01
ECU (Közös Piac)	4 063,95	4 068,02	4 072,09

Valuta (bankjegy- és csekk-)árfolyamok Érvényben: 1985. november 19-től 25-ig

Devizanem	vételi árf. 100 egységre	eladási
Angol font	6 865,12	7 077,40
Ausztrál dollár	3 151,47	3 346,61
Belga frank	88,47	93,95
Dán korona	494,27	524,85
Finn márká	835,11	884,85
Francia frank	556,22	622,48
Görög drachma	26,81	27,47
Hollandi forint	1 857,97	1 886,19
Japán yen (1000)	229,63	243,83
Jugoszláv dinár	14,07	14,95
Kanadai dollár	3 601,74	3 612,16
Kuvaiti dinár	16 632,32	17 024,00
Norvég korona	595,27	622,48
NSZK márká	1 077,28	1 077,84
Olasz líra (1000)	26,46	28,10
Osztrák schilling	254,22	269,94
Portugál escudo	28,94	30,62
Spanyol peseta	29,05	30,85
Svájci frank	2 181,99	2 316,95
Svéd korona	595,57	632,41
USA dollár	4 806,24	4 976,12
ECU (Közös Piac)	3 945,98	4 190,06

a) vásárolható legmagasabb bankjegycímlet: 500-as

Hétfélig nyitva tartás

Sokféle becslés és felmérés készült már arról, mennyi munkaidő esik ki a termelésből amiatt, hogy a különféle szolgáltatók — OTP, posta, ruhatisztító, iparcikküzlet, ablaküvező és mások — csak a délelőtti és a kora délutáni órákban fogadják az ügyfeleket, a vevőket, illetve a megrendelőket. Az érintett ágazatok közül eddig a Belkereskedelmi Minisztérium tett a legtöbbet a helyzet javításáért; az idén májusban kiadott rendelete egyebek között azt előzta, hogy az üzletek a hét hat napján fogadják a vevőket.

Mint a többi ágazatban, úgy a kereskedelemben is az ötnapos munkahét korábbi bevezetése nehezíti a megoldást. A kereskedelemben dolgozókat sem lehet arra kényszeríteni, hogy a hét hat napján dolgozzanak, ezért a rendelet is elsősorban azokat a boltokat célozta meg, amelyekben elég alkalmazott van ahhoz, hogy a heti két szabadnap kiadásával is hat napon át tudjanak nyitva tartani. Am még így is bajos a rendelet végrehajtása, hiszen senkinek sem mindegy, hogy szombatra vagy a hét valamelyik más napjára esik-e a szabadnapja. Nyilvánvaló, hogy mindenki szombaton és vasárnap szeretne otthon maradni, amikor nincs kire hagyni a bősődés, az óvodás és az iskolás gyerekeket, és amikor a család együtt lehet. Am ha mindenkinek megadatik ez a lehetőség, akkor ott va-

gyunk, ahol voltunk: munkaidőben kell mindent intézni, a tanácsnál, a rendőrségen csak úgy, mint a szolgáltatóiparban vagy a kereskedelemben.

A belkereskedelmi miniszeri rendeletet meglehetősen eltérő módon fogadták az érintett vállalatok, szövetkezetek. Akárcsak a helyi tanácsok, amelyek bizonyos esetekben felmentést adhatnak a hatnapos nyitva tartási kötelezettség alól. Azokat az élelmiszerüzleteket, amelyekben legalább négyen dolgoznak, sikerült szinte vita nélkül átállítani a hatnapos nyitva tartásra. Nem így a hasonló létszámú iparcikküzletek. Ezek gazdái — a vállalatok, a szövetkezetek — akkor is gyakran kértek felmentést a rendelet alól, ha létszámuk elegendő lett volna a hatnapos nyitva tartáshoz.

S mi történt, ha a helyi tanácsot nem kapták meg a felmentést? Szinte kivétel nélkül fellebbeztek. És ha a megyei, illetve a Fővárosi Tanács is elutasította kérésüket? Nos, akadnak vállalatok, amelyek ennek ellenére is ragaszkodnak a szombati zárva tartáshoz. Ez a renitens magatartás jellemzi az OFOTÉRT-et, a Bizományi Áruház Vállalatot, a Vaséretet, a TÚZÉP-et, az Ora- és Ékszerkereskedelmi Vállalatot, az S-mo-dell hálózatát, és néhány iparvállalatot, amely mintaboltot tart fenn.

Hogy csak néhány baranyai példát említsünk: a

bizományi három pécsi szesbolt-vezetők egyre nagyobb számban vállalkoznak a heti hatnapos, sőt a vasárnapi nyitva tartásra is. Ami az utóbbit illeti — túl az idegenforgalmi területeken az üdülési szezonban egyébként is folyamatosan nyitva tartó mintegy 1500 üzleten — további helyeken is felhúzzák a redőnyt vasárnaponként. A rendelet ezt nem tiltja, de nem is ösztönzi, a szakmai szakszervezetek pedig az az álláspontja, hogy ahol a dolgozók erre önként vállalkoznak, s munkájukat tisztességesen megfizetik, ott megengedhető a vasárnapi munka. Persze, csak ha a fogyasztó is igényli. Tehát tulajdonképpen csak a lehetőséggel él a többi között a Nógrád megyei Élelmiszerkereskedelmi Vállalat, amely 3, a barcsi Vörös Csillag Tsz, a Gyula és Vidéke ÁFESZ, a Békés és Vidéke ÁFESZ, amely egy-egy élelmiszerboltját vasárnap is működteti. Sopronban, ahol bizonyára a külföldiek vásárlásaira számítanak, 11 élelmiszerbolt szerződéses vezetője döntött úgy, hogy vasárnap is árusít.

A belkereskedelmi miniszeri rendelet nyomán tehát javultak a munkaidőn kívüli vásárlási lehetőségek; bár legalább hasonlóképp bővülne az idő, amikor a posta, az OTP, az autójavító és a többi szolgáltató is a lakosság rendelkezésére áll!

Némi javulás bekövetkezett a kis, 1-3 személyes üzleteknél is. Bár ezek — kevés kivételtől eltekintve — továbbra is csak öt napon át fogadják a vevőket, most már nem okvetlenül valamennyit szombaton, hanem esetleg a hét valamelyik más napján tartják zárva. A kistelepusokon az osztott nyitva tartás — vagyis a déli szünet — szélesebb körű bevezetésével sikerült a szombati árusítást meghonosítani. A szerződéses és a magánboltok nyitva tartási ideje is jobban igazodik most az igényekhez, ami részben a tanácsok koordinációjának köszönhető. Másfelől megfigyelhető, hogy az élelmiszerszakmában dolgozó magánkereskedők és szerződés-

esbolt-vezetők egyre nagyobb számban vállalkoznak a heti hatnapos, sőt a vasárnapi nyitva tartásra is.

Ami az utóbbit illeti — túl az idegenforgalmi területeken az üdülési szezonban egyébként is folyamatosan nyitva tartó mintegy 1500 üzleten — további helyeken is felhúzzák a redőnyt vasárnaponként. A rendelet ezt nem tiltja, de nem is ösztönzi, a szakmai szakszervezetek pedig az az álláspontja, hogy ahol a dolgozók erre önként vállalkoznak, s munkájukat tisztességesen megfizetik, ott megengedhető a vasárnapi munka. Persze, csak ha a fogyasztó is igényli. Tehát tulajdonképpen csak a lehetőséggel él a többi között a Nógrád megyei Élelmiszerkereskedelmi Vállalat, amely 3, a barcsi Vörös Csillag Tsz, a Gyula és Vidéke ÁFESZ, a Békés és Vidéke ÁFESZ, amely egy-egy élelmiszerboltját vasárnap is működteti. Sopronban, ahol bizonyára a külföldiek vásárlásaira számítanak, 11 élelmiszerbolt szerződéses vezetője döntött úgy, hogy vasárnap is árusít.

A belkereskedelmi miniszeri rendelet nyomán tehát javultak a munkaidőn kívüli vásárlási lehetőségek; bár legalább hasonlóképp bővülne az idő, amikor a posta, az OTP, az autójavító és a többi szolgáltató is a lakosság rendelkezésére áll!

Gál Zsuzsa

Az alcsúti arborétumban

Az alcsúti kastély 40 hektárnyi parkjában több ezer növényfajtából álló gyűjtemény található. A régi kastélyból ma már csak a homlokfal és a nemrég helyreállított kápolna maradt meg. Az arborétum mai kertésze Boros József kertész-mérnök, mintegy 40-fajta fenyő tobozát évről évre begyűjti és a magvakat szaporítóanyagként továbbítja az országban az igénylőknek. (MTI-fotó: Kabáczy Szilárd felvétele — KS)

NYERESÉG MÁR VAN

Csak szén legyen meg tűzifa Komádiban

Ha a hajdú-bihari fogyasztási szövetkezetek forgalmi statisztikáit elemezzük, az október végéig szóló kimutatás alapján, úgy a közepesnyben helyezkedik el a Komádi és Vidéke ÁFESZ. A kiskereskedelmi forgalom az előző év azonos időszakában elért 7,2 százalékkal meghaladta.

Igy a nagyobb bevétellel nem különösképpen lehetnek meglegedve a szövetkezet vezetői, van viszont egy mutató, ami alapján az élelmiszeriparban állnak a megyében. A nyereségnövekedés ütemét tekintve a legjobbak között vannak. Másfélszer fogalmazva: kilenc hónap alatt elérték azt a nyereséget, amit az előző esztendőben.

Könnnyű a komádiaknak — vethetik ellent a vidék kiskereskedelmi hálózatát jól ismerők, hiszen alig van konkurenciájuk. A legtöbb munkát igénylő területen, az élelmiszer-kiskereskedelemben valóban kevés a versenytárs. Pontosítva, a hűsoltok egy részénél más az üzemeltető. Komádiban egy hűsoltot működtet a termelőszövetkezet, Magyarhomorogot a technikai selejt lel gazdája. Körösszegapátiban van még egy üzlet, s ezzel kész is a leltár.

A táp- és takarmányboltok közül már a többséget nem az ÁFESZ üzemelteti. Apátiban az ÁFESZ-en, a termelőszövetkezeteken kívül a Gabonaforgalmi is kinyitott egy üzletet, s a székhelyközségben található hét tápbolt közül csak egynek gazdája a fogyasztási szövetkezet.

A sok apró üzlet között megoszlik a forgalom, így a nyereség sem sok — summázzhatnánk a hűsoltok és a takarmányüzletek üzemeltetésének gondját, azzal az előnnyel együtt, amit a többszektörőség jelent. Mert a lakosoknak az is sokat számít, hogy akár három céghez is mehetnek tápért, ha fogytán az otthoni.

Kicsi a kereslet, s a forgalomnövekedést az itt élők jövedelme behatárolja — summázza a szövetkezet alfáját és emegáját Kormány József elnök. — *Atutazó forgalom alig van erre felé, a mezőgazdaság a fő jövedelemforrás. Ha jó a háztáji, jó az idő, jó a termés, akkor jó éve van a szövetkezetnek is. Együtt sírunk, együtt nevetünk. A szénhelyzetet inkább sírunk...*

Az ám, a szénhelyzet. A bihari rész szénleltét kettős átok sújtja. Csak az egyik a távolság, a másik a vasúti terhelhetőség. Pontosabban a sínpar és az aljazat csekély teherbírása.

Szeghalomra küldték nekünk az ünnepi termelés vagonjait — magyarázza az elnök —, de ki kellett szedni belőle a túlsúly miatt. A fával rakott vagonok is könnyíteni kellett, mert nem bírja a pálya.

Nézzük együtt a statisztikát. A november tizediki összesítés szerint a 9700 tonnára szóló szerződésből 6112 tonna van teljesítve. 63 (!) százalék csupán. Ünnepi műszak után, hidegebb tél előtt ez a helyzet több mint nem biztató. A 2400 tonnányi tűzifa 73 százaléka megérkezett már, de ez nem vígasztalja a szénből ellátatlan 315, s a tűzifára várakozó 393 családot. Remélhetőleg egy-két hétig még nem lesz nagy fagy (noha az előrejelzések másról szólnak), s addig is javítanak az illetékesek az ellátáson.

Azt talán nem is kell bizonygatni, hogy mennyi többletköltségbe kerül a vasúti kocskik megbontása és a közúti fuvarozás — veszi vissza a gondolkodás fonálát Kormány József —, de ezen nem lehet morfondirozni. Az itt élők ellátása a legfontosabb. A költségtakarékosság egyébként az a forrás, amiből kilenc hónap alatt „előjött” az előző évinél nagyobb nyereség. Pedig a tél '85 elején itt sem fukarkodott erejével. De azon már túl vagyunk, az ideit meg itt áll előtünk. Csak szén legyen meg tűzifa.

Hajdú István

Több termelés - kevesebb energiával

A magyar vállalatok többsége megértéssel fogadta az Ipari Minisztérium és az Országos Energiagazdálkodási Hatóság takarékosági felhívását. Hiszen köztudott, energiaforrásaink korlátozottan gyarapíthatók, kivált egyik évről a másikra. Az import döntő hányadát szállító Szovjetunió kitermelőipara tartósan tűnő problémákkal küzd. (Egyre távolabbról, egyre nehezebb körülmények között kell a

nyersanyagokat kitermelni, szállítani; az alapvető energiahordozóknak már ma is csaknem felét Szibéria adja, s 1990-re ez az arány elérheti a 60 százalékot.) A Szovjetunió — s ez végül is természetesen — igyekszik növekvő költségeit elismertetni. Számunkra viszont ez azt jelenti, hogy csak ilyen feltételek mellett tudnánk energiahordozó-importunkat növelni.

déshez csupán 0,25 százalék energiátöbbletet használhatunk fel. (Megjegyzendő: ez a mutató meglehetősen szigorú, nagyjából fele annak, amit országosan el szeretnénk érni.)

Igy e megállapodásoknak nagyobb nyomateka legyen, úgynevezett többletenergia-igénybevételi díjat is megállapítottak a kormányzati szervek. Az általános energiafogyasztáson belül meghatározták mind a 84 vállalatnál, hogy mennyi villamosenergiát, olajat, illetve földgázt fogyaszthatnak. Ha e kontingensek túlülnek, dupla — sőt a gázért két és félszeres — díjat kénytelenek fizetni. Ugyanakkor a vállalatok esetleges többletenergia-igénybevételi díjat is megállapították a kormányzati szervek. Az általános energiafogyasztáson

belül meghatározták mind a 84 vállalatnál, hogy mennyi villamosenergiát, olajat, illetve földgázt fogyaszthatnak. Ha e kontingensek túlülnek, dupla — sőt a gázért két és félszeres — díjat kénytelenek fizetni. Ugyanakkor a vállalatok esetleges többletenergia-igénybevételi díjat is megállapították a kormányzati szervek. Az általános energiafogyasztáson

Ami maradt

S hazai lehetőségeink sem rózsásabbak. Például a szén termelését bővíthetnénk, ám ennek is határt szab, hogy új szénbánya telepítése meglehetősen költséges. Végül — noha természetesen itt nincs mód minden szempontot sorra venni — ma olyan nagy az energetikai beruházásokra költött pénz aránya, hogy az nemcsak nem növelhető, hanem bizonyára már a következő tervciklusban csökkenteni kell — egyszerűen azért, hogy több jusson a gazdaság más területein az elengedhetetlen fejlesztésekre.

A számítások szerint — mint azt dr. Varga Sándortól, az OEGH főenergetikusától megtudtuk — az idén legfeljebb 1 százalékkal használhat föl több energiát az ország, mint tavaly. Ez nem kis mennyiség (mintegy 20 petajoule, hozzávetőlegesen a Paksi Atomerőmű éves termelésnövekedésének harmada). Csakhogy már az első félévben ennél többet elhasznált az ország, jórészt a rendkívül hideg év eleji hónapok emésztették fel a többletet.

A továbbiakban tehát abból kell kijönni, ami „maradt”. Vagyis az úgynevezett anyagi ágazatok a tavalyinál kevesebb energiamegtakarítást kell elérniük. Mindezt természetesen úgy, hogy a gazdaság lassanként érzékelhető ütemváltása ne lanyhuljon, hogy se a belföldi termelés, se az export tervezett számát ne kerüljenek veszélybe.

Megállapodás a vállalatokkal

Igy érthető talán, mi az oka annak, hogy most már alighanem minden vezető odafigyel vállalatok energia-gazdálkodására. Dr. Varga Sándor elmondta, hogy már az év első felében kiválasztották a legtöbb energiát fogyasztó vállalatokat. Az így kijelölt 84 vállalat (ezek az ipar energiaigényének mintegy kétharmadát használják fel), az Országos Energiagazdálkodási Hatóság és az Energiafelügyelet megállapodást kötött. Eszerint 25 gazdasági egység vállalja, hogy 5 százalékkal kevesebb energiát használ fel az idén, mint 1983-ban, amikor köztudot-

Elkerülhető a korlátozás

Mivel a nélkülözhetetlen megtakarításhoz további fogyasztók bevonására is szükség volt, túl az említett 84 energiára „lehetősebb” cégen, még háromszáz vállalatot kiválasztottak. Közülük ötvenet — mint a 84-et korábban — az OEGH és az Energiafelügyelet szakemberei jártak végig, a többi 250-et pedig a körzeti energiafelügyelet, illetve a területi energiabizottságok képviselői látogattak meg.

Ha ez a 384 vállalat nem fogyaszt többet a megállapodásokban rögzítettéknél, 15 petajoule lesz a megtakarítás az előző évihez képest. S ez egyáltalán nem jelentéktelen mennyiség — a valóban biztonságos energiaellátáshoz azonban nem bizonyos, hogy elegendő. Az ipari miniszter ezért felszó-

HELYSÉGNÉVTÁR, 1985

A most 34. alkalommal kiadott kötet színvonalasan reprezentálja a magyar statisztikai szolgálat 100 éves helységnevtár-szerkesztői tevékenységét. A kiadvány hagyományosan nem csupán név- és adattár, hanem átfogó és többirányú áttekintést nyújtó kézikönyv. Az új kötetnek különös jelentőségét ad, hogy az alkotmány módosítását — a járásközségek megszüntését — követően első ízben adja közre az ország valamennyi lakott helyének hivatalos nevét és legfontosabb adatait. A köztölt mutatók egy része az 1980. évi népszámlálás feldolgozásából származik, de természetesen, ahol ennél frissebb statisztikai jelzőszámok is rendelkezésre állnak, ott a legpotnak megfélelően tájékoztat a területi szervek változásokról, a tanács szervezete mellett bemutatja a bíróságok, ügyészségek és a földhivatalok illetékességét is. Az elizgódásban a vonatkozó rendelkezések alapján készített ismertető nyújt segítséget az olvasónak. Az új helységnevtár a megszokott áttekinthető szerkezetben, adat-sorosan ismerteti Magyarország 3064 városán és községén kívül több mint tízezer külterületi lakott hely nevét, területnagyságát, népességszámát, települési jellegét, a külterületek központi való távolságát. A gazdag táblaanyagot a kötet melléklete: a Magyar Népköztársaság államigazgatási térképe teszi teljessé.

lította a többi tárcát és főhatóságot, valamint a megyei tanácsok elnökeit is, tegyenek meg mindent az energiatakarékosságért.

Ha mindenütt mindenki komolyan veszi teendőit, akkor remélhetően nem kerül sor olyan mértékű ipari energiakorlátozásokra, mint az elmúlt télen. Hacsak a napi középhőmérséklet nem csökken — 13 Celsius-fok alá. Ez ugyanis az a határ, amíg a földgáz, a szén, az erőlmevek és így tovább — jelen lehetőségeink szerint korlátozás nélkül bírják a terhelést.

S most e források közé az immár nagyon komolyan veendő megtakarítás is „besorolt”.

Trömböczky Péter

HELYSÉGNÉVTÁR, 1985

A most 34. alkalommal kiadott kötet színvonalasan reprezentálja a magyar statisztikai szolgálat 100 éves helységnevtár-szerkesztői tevékenységét. A kiadvány hagyományosan nem csupán név- és adattár, hanem átfogó és többirányú áttekintést nyújtó kézikönyv. Az új kötetnek különös jelentőségét ad, hogy az alkotmány módosítását — a járásközségek megszüntését — követően első ízben adja közre az ország valamennyi lakott helyének hivatalos nevét és legfontosabb adatait. A köztölt mutatók egy része az 1980. évi népszámlálás feldolgozásából származik, de természetesen, ahol ennél frissebb statisztikai jelzőszámok is rendelkezésre állnak, ott a legpotnak megfélelően tájékoztat a területi szervek változásokról, a tanács szervezete mellett bemutatja a bíróságok, ügyészségek és a földhivatalok illetékességét is. Az elizgódásban a vonatkozó rendelkezések alapján készített ismertető nyújt segítséget az olvasónak. Az új helységnevtár a megszokott áttekinthető szerkezetben, adat-sorosan ismerteti Magyarország 3064 városán és községén kívül több mint tízezer külterületi lakott hely nevét, területnagyságát, népességszámát, települési jellegét, a külterületek központi való távolságát. A gazdag táblaanyagot a kötet melléklete: a Magyar Népköztársaság államigazgatási térképe teszi teljessé.

A kiadvány információit egyaránt jól hasznosíthatók mind az államigazgatási, államigazgatási szervezetekben dolgozók, mind a politikai, társadalmi és tömegszervezeti munkások, aktivisták munkájában, de nélkülözhetetlenek a termelő és szolgáltató ágazatok területi feladatainak ellátásában is. A művelődésben — elsősorban a közoktatásban — történelmi felhasználása ma még nem gyakorlat, de ha helyet kap az iskolai könyvtárakban, akkor hamarosan a földrajzi szaktanterem népszerű szemléltetőeszköze közé kerülhet. (KS)

KISZ-titkár több diplomával

Akik régebről ismerik, ma is csak Tisó néven szólítják Tisóczki Józsefet, a berettyóújfalui városi KISZ-bizottság titkárát. S ha így megmaradt a diákevek szülőtte becenév, bizonyára fontos, meghatározó élmények is maradtak ebből az időből. 1975-80 között végezte el az agrár-egyetemet Debrecenben, másodévesen kollégiumi titkárrá választották.

A DATE-re kerülve elsősorban az káprázlatot el hogy a tanárok partnerként fogadták a diákokat, sok segítséget kaptunk tőlük. Ugy emlékszem, hogy abban az időben mi mindig akartunk valamit csinálni, előbb csak színes televízióra gyűjtöttünk, ezért vállaltunk különböző munkaakciókat, később kirándulásra, komolyabb dolgokra is. Még azt sem hagynám ki ezekből az emlékekből, hogy volt az egyetem közelében egy úgyszólván Nyúl tanácskocsi nevű kocsi, ahol 4,20-ért mérték a sört és „világmegváltó” beszélgetések zajlottak. Aminek aztán az lett a haszna, hogy nagyon sok ötlet felszínre került, ezeket lehetett hasznosítani a testületi üléseken. Azt hiszem, az egyetem évek meghatározóak voltak számomra, itt kezdődött a közösség, a közélet iránti érdeklődésem.

Tisóczki Józsefet a megyében ma is nagy szervezőként tartják számon. A DATE kollégiumában az ő titkársága idején pezsgő diákélet volt. 1980-ban sikeres államvizsgát tett, júliusban munkába állt a hencidai Új Élet Termelőszövetkezetben.

— És természetesen nagy ambíciókkal — mondja mosolyogva. — A szervezés és az ökonómia segítségével egy régi hozamelméletet akartam megdönteni; miszerint nem biztos, hogy a legnagyobb termés jelenti a legjobb eredményt. Sajnos nem volt rá lehetőségem, a növénytermesztésben kezdtem el dolgozni, KISZ-titkár lettem, majd két év után a berettyóújfalui városi KISZ-bizottság kért fel politikai munkatársi feladatok ellátására.

Közben családot alapít, felesége is agrármérnök. Együtt újabb diplomát szereznek (mindketten szakmérnökök lettek, elvégezték a Marxista-Leninista Esti Egyetemet, s mérlegképes könyvelői vizsgájuk is sikeres volt).

— Most már biharinak vallom magam. Felvállalom e terület minden nehézségét, s örülök minden sikernek.

— S milyen a közéleti közérzeted? — Alapvetően elégedetlen, türelmetlen ember vagyok. Többet szeretnék tenni, de ehhez idő kell, partnerek kellenek... s azt hiszem, nekem még nincs meg a kellő tapasztalatom. Hogy mégis jól érzem magam, azt talán a város politikai, gazdasági szervezeteitől kapott bizalomnak köszönhetem. Ugy érzem, ez a bizalom megelőlegezett, s hogy ezért még keveset tettem. A másik dolog, amiért jól érzem magam, egy biztonságos, kiegyensúlyozott családi háttér. Szülői segítséggel sikerült lakást vásárolni, s a feleséggel a kapcsolatunk a kölcsönös bizalomra épül. S ezek a tények lehetővé teszik, hogy nyugodtan dolgozhassak.

Témát váltva arról beszélgetünk, hogy mennyire szükséges a fiatalok számára egy kiegyensúlyozott gazdasági, társadalmi háttér, mely belátható időn belül az otthonteremtés, s a pályán való előremenetel lehetőségét biztosítja.

— Nos, nem mindenkinek tudnak segíteni a szülei a lakásvásárlásban, s míg a fiatal hajszolja magát a pályakezdés „útvesztőiben”, az otthonteremtéshez szükséges anyagiakat is meg kell szereznie. Ebben a helyzetben nehéz elvárni tőlük, hogy mozgalmi feladatokat végezzenek, társadalmi munkatevékenységben részt vállaljanak.

— Látsz lehetőséget a gondok enyhítésére? — Elsősorban az kellene, hogy valamennyi munkahelyi vezető napi feladatai közül sorolja az ifjúságpolitikát. A fiatal mindent megtesz boldogulása érdekében,

csak lehetőséget kell számára adni és igényt támasztani vele szemben.

— És a mozgalom feladatai?

— Az egyik legfontosabb teendőnek tartom, hogy a KISZ a 14-18 éves korosztály fiatalokat nyerve meg a mozgalom számára. Azt érzem, hogy ez a generáció nem tud politikálni, s hogy a KISZ túl sokfelé akar foglalkozni, a környezetvédelemtől a művészeti mozgalom át a mikroszámítógépekig. S közben azt tapasztalom, nem bírnak ezzel a sokszínűséggel, s elvesz a lényeg, a politikálás.

A beszélgetést végig gondolva az jutott eszembe, hogy a 30. életévhez közeledő Tisóczki József egy helyütt azt mondta: elfáradtam egy kicsit. De mindig többet akartam, többet szerettem volna tenni magamért is, a közösségért is. Rájöttem azonban, hogy túrelmesebbnek kell lenni, s az apró eredményeket is sikerként kell felfogni.

— Amikor KISZ-titkár voltam Hencidán az Új Élet Tsz-ben érezhetően javult az ifjúsági munka, s ezek a fiatalok azóta is eredményesen dolgoznak. Leraktam bizonyosféle alapot, s nélkülük is ment tovább a munka. Azt hiszem, ez az igazi eredmény még akkor is, ha nem látsányos.

Tatár Éva

Fiatalok a gyárban...

Gondolatok egy jelentést lapozva

Debrecenben úgy ismert a MEDICOR orvosműszer-gyára, mint egy fiatalos, innovatív, mozgékony termelő, üzem, amely jelen van minden hasznos társadalmi kezdeményezésnél, részt vesz a város közéletében. Nem is véletlen ez a fiatalosság. A gyár dolgozóinak közel fele a „fiatal” kategóriába sorolható. Erthető tehát, hogy a termelői kollektiva életében különös jelentősége van a párt ifjúságpolitikai határozatának, nagy figyelmet fordítanak a gyár vezetői testületei a határozat végrehajtására. Erről szól a jelentés, amelyet lapozgatok.

Tényekkel bizonyítja a jelentés, hogy az utóbbi két évtizedben az ifjúság, a fiatalok érdekében hozott intézkedések alapján javult az utóbbi években az ifjúságpolitikai munka, nagyobb a fiatal korosztály iránti figyelem.

Köztudott például, hogy a pályakezdés, a munkahelyi beilleszkedés egyik sarkalatos pontja a fiatal dolgozók életének. Erthetően, hiszen a szakmáját, végzettségét, oklevelét frissen megszerzett ifjú ember nagy várakozásokkal közeledik első munkahelye felé. Szeretne helytállni, bizonyítani, ennek eredményeként megfelelő anyagi és erkölcsi megbecsülést szerezni, hogy elinduljon az életben. A termelői kollektiva viszont, amelybe az ifjú dolgozó belép, éli a maga mindennapi életét. Ez sokszor nyugtalan, feszített. Termelési, anyag- és alkatrész- vagy szállítási gondokat kell megoldani, ugyanakkor eredményeket produkálni, s bár a vezetők, idősebb dolgozók tudják, hogy a fiatal embernek még sok mindent kell megtanulnia, hogy teljes értékű legyen, segíteni kellene őt, nem mindig jut rá idő. Elsősorban a teljesítményigényes területen bizony ilyen esetekben könnyen előadódik, hogy túrelmesleg veszi körül a fiatalot, akit nemritkán ilyen okokból „mely vízbe” dobunk, s ezt sokszor gyenge eredmény vagy kudarc kö-

veti. Máris kész a konfliktushelyzet, a generációs ellentét.

Nagyon fontos mindezt, hogy milyen módon történjen a fiatalok beilleszkedése, a pályakezdéssel. A MEDICOR debreceni gyárában is előfordulnak persze a fent már vázolt konfliktushelyzetek. Az a tény azonban, hogy a fiatalok megmaradnak a gyárban, bizonyítja: a beilleszkedés itt alapvetően megoldott. Nem minden rétegben egyformán, de megoldott. Könnyebb azoknak a fiataloknak, akik a gyár által nevelt szakmunkástanulókból válnak szakmunkássá, és nehezebb — esetleg máshol már elszervezett beilleszkedési zavarok miatt — ideérkezőknek meg a betanított, illetve segédmunkásoknak.

A beilleszkedett persze befolyásolja a bér is. Az a tény, hogy a gyár megkülönböztetett figyelmet fordít a fiatalok kezdő bérére, azután pedig a bér fejlesztésére kedvezően befolyásolja a folyamatot. Elégedetlenség persze mindig akad nyilván itt is, de egészében a fiatalok anyagi elismerése úgy tűnik reális, a végzet munkával arányos.

Megkülönböztetett figyelem szükséges az ifjúság azon tulajdonsága miatt is, hogy érzékenyebben reagál a társadalmi ellentmondásokra. Eltérő sajtósággal, amely minden korábbi nemzedékre is jellemző volt valamikor. Jól érzékelték a debreceni gyár párt-, gazdasági és KISZ-, valamint szak-szervezeti vezetősége: emiatt is törődni kell a fiatalokkal, mert sok mindent nem éltek át, sok dolog okait nem is ismerhetik. Foglalkozni kell velük az ifjúsági mozgalomban éppúgy, mint a szak-szervezetben vagy általában a munkahelyen.

Különösen fontos a segítség akkor, amikor önálló családi életre készülnek. A lakásteremtés közismert nehézségei, a gyed igénybevétele jár alacsonyabb jövedelem arra ösztönzi a fiatalokat, hogy túlmunkát,

mellékest keressenek. Hamar kezdődik manapság a táposomalom. A családi otthon megeremtelésében nyújtott vállalat, gyári segítség néha egy egész életre kiható érzelmi vagy politikai jelentőségű lépés lehet. A jelentés tanúsága szerint a debreceni MEDICOR gyárban nem feledkeznek meg arról. Igyekeznek megoldásokat találni kedvező hitel-formákat keresve vagy KISZ-lakás akciók szervezésével...

Nem elhanyagolható a fiatalok erkölcsi megbecsülése sem. Igaz, ebben egész társadalmunkban sok vita zajlik. El kell ismerni a fiatalok jó munkáját jutalommal, kitüntetésekkel is. Ez a MEDICOR-ban is úgy megy, mint máshol. Persze a dolog természetéhez tartozik, hogy ezek az elismerések a pályakezdés idején még a szerényebbek közül valók. De hát azt meg az ifjú szakembereknek kell belátniuk, hogy igen-igen tevékenységnek kell lennie és igen-igen kiemelkedő munkát kell végeznie ahhoz egy ifjú szakmunkásnak, ha olyan magas kitüntetést szeretne kapni, amelyet más, idősebb és eredményes dolgozó csak egy élet munkája végén ért el.

Elvégre mégsem lehet az ember egyszerre erőteljes, életvidám ifjú és megbecsült, elismert, köztiszteltben álló öreg egyszerre. Ezt látja a szocialista társadalomtól se várja.

Hornák András

FELHÍVÁS

A Hajdú-Bihar megyei Közlekedésbiztonsági Tanács, a KISZ megyei bizottsága, a Magyar Honvédelmi Szövetség és a debreceni KISZ túramotoros klub által megalakított MKBT motoros albizottsága felhívással fordul a megye dolgozóihoz, fiataljaihoz, a motorkerékpárosokhoz és segédmotor-kerékpárosokhoz. A közlekedési balesetek megelőzése, a közlekedési szabálysértések bővítése, az ifjúság technikai felkészítése, vezetés-technikai felkészülés bővítése, a szabadidő hasznos eltöltése, az ügyességi és túramotorozás ügyének elősegítése érdekében motoros szervezeteket hozzanak létre. A megalakult megyei szervezet az érdekképviseleti feladatokat ellátásán túl elvi irányító és koordináló tevékenységet fejt ki a megyében megalakuló motoros szervezeteknél. A fenti szervezetek területi vezetői a motorosok összefogása céljából segítsék elő a szervezeti keretek megteremtését, nyújtsanak segítséget a toborzó munkához. Kérjük a motorozás iránt érdeklődőket, az MKBT célkitűzéseinek megvalósítása érdekében jelentkezzenek a megalakuló motorkerékpáros klubokba, szakosztályokba, szervezetekbe. Jelentkezni lehet a KISZ területi bizottságának titkárainál 1985. december 31-ig.

Önálló motoros klubok alakíthatók: a sportegyesületek, a művelődési házak, a munkahelyi KISZ-szervezetek, az MHSZ területi szerveinél, ezek csoportjaként. A klubok minimális létszáma 10-15 fő, akiket klubigazgatóval kell ellátni. A tagsági díj összegét a klubtagság alapító ülésén állapítja meg. Ugyancsak az alapító ülésen választják meg, a létszámtól függően, a minimum háromfős vezetőséget, akik kötelesek a klubtagság érdekében tevékenykedni. A motoros klubok tagjainak az országos rendezvényeken való részvételét a debreceni KISZ túramotoros klub vezetősége koordinálja.

A megyei irányítású motorosklubok tagsága részére számos kedvezményt biztosítanak: állandó tájékoztatást kapnak a motoros tömegsport rendezvényeiről, azok idejéről, helyéről, a lebonyolítás módjáról és a részvétel lehetőségeiről; az országos megyei, városi és helyi ügyességi versenyekről, valamint a túramotorozásról is. Rendszeres KRESZ-továbbképzésekhez, oktatókat, szemléltetőeszközöket, oktatófilmeket és videófilmeket biztosítanak; 50 százalékos kedvezményt az országos és a Pannónia nemzetközi motoros találkozók nevezési díjaiból. Kedvezményt biztosítanak a motorkerékpárok műszaki felkészítéséhez is.

Magnó szól, „megy” a tévé, s rexygolyók éles csattanása ver különös ritmust. A debreceni Kossuth laktanya Tóthfalusi Sándor ifjúsági klubjában vagyunk, s ezen a november eleji szerda délutánon zsúfolásig megtelt a tanteremnyi helyiség. Zömmel 19-22 éves sorkatonák töltik itt szabad idejüket.

— Nem mindig van ez így, mert a haza védelmére való felkészülés feszített napirendet szab — hallom Kedves Györgytől, az egyik algyesség kulturális programjainak szervezőjétől, aki társával együtt augusztusban került el falak közé. — A szabad idő, ha nem is olyan ritka, mint a fehér holló, de mindenképpen megbecsülendő!

— Ti hogy becsültétek meg?

A válasz bőséges programmenü:

— Szervetünk játékos műveltségi vetélkedőtől kezdve amatőr hangszereseink

A laktanya húszezer kötetes könyvtárába harminfél nap-, hetilap és folyóirat jár (Fotó: Lek Gábor)

Katonadolog — szabad időben

bemutatóján át a sakkbajnokságig megannyi rendezvény.

— Kaposak voltak a programok?

— A vetélkedőkön, bemutatásokon jó felszázan mindig részt vettek.

— És a sportolás is kedvelt foglalatosság — teszi hozzá Pravicz Péter, a KISZ-es sportfelelős. — Hétfőig, amikor mozgásra is jut idő, focira, kosárra vagy röplabdázásra mindig van jelentkező.

Aztán a klubnaplót böngésszük át beszélgetőtársaimmal, akik katonai emlékeikből is ízelítőt adnak. Elbeszéléseikből kitűnik: a század katonái teleshívhatják magukat kultúrával, sporttelmennyekkel is.

A Kossuth laktanyában egyébként minden alegység rendelkezik ifjúsági klubbal, s a „hadfiak” szabad idejük jelentős részét itt töltik el. Igényeiktől, érdeklődésüktől függően öntevékenyen szervezik programjaikat, válogatva például a klubok kínálta lehetőségekből: tévé, rádió, lemezjátszó, magnó, biliárd vagy rex, asztali foci, sakk, parányi könyvtár majd mindenütt található.

— A programok szervezéséhez segítséget adunk katonáinknak — mondja Bajnok Miklós főhadnagy, aki a laktanya napi kulturális munkáját irányítja. Keze alá tartozik a csapat művelődési otthona, amely helyet ad sokféle szabadidős tevékenységnek.

A kultúrházak mintájára készült épület Kossuth termében nagy rendezvényeken, színházi előadásokon, politikai fórumokon, vetélkedőkön, kiállításokon vehetnek részt az érdeklődők. Így tekintették meg a katonafiatalok a Csokonai Színház művészeinek produkcióját és a chilei Viktor Jara együttes zenés műsorát is. A kultúra itteni otthonában található még számos kis terem: fotósok, képzőművészek foglalkozó vagy épp az irodalom iránt érdeklődő katonák népesítik be délutánonként ezeket a helyiségeket. Nemrég indították számítógépes szak- és fonotékat, s mos-

társág szerveződik a filmklub meg a videokör.

— Úgy tetszik, hogy mindenkihez szólni akarnak.

— Legfontosabb feladatunk az, hogy azokhoz is eljuttassuk a kultúrát, akikhez a civil életben nem vagy csak alig-alig jutott el — válaszolja Bajnok Miklós. — Ezért vásárolunk például évente kétszáz darab színházleletet, s ezért akarunk minél több katonát könyvtárlátogatóvá, olvasóvá nevelni. Művelődési otthonunk húszezer kötetes könyvtárába igyekszünk minél több katonát „becsalogatni”.

Csalogatni azonban nem kell mindenková a sorkatonákat. A laktanya sportcsarnokában például most „nagyüzem” van. Alkalmi együttesek és szólisták mutatják be katonatársaiknak: ki mit tud. A 23 éves Szilágyi Elemér már nem először lépett közönség elé. Produkciója idejére levette az angyalbört, s himzett inget, testhez simuló nadrágot, csizmát öltött. Cigánytáncos. Vérében vannak a ritmusok, a lépések. Közvetlenül a fellépés után még lihegve mondja:

— Szentpéterszegen születtem. Otthon, az őregektől tanultam táncolni. Egyébként a fővárosban dolgozom kőművesként, és emellett táncolok az apám vezette amatőr csoportban, ugyancsak és újfalusi cigányokkal együtt.

Milyen sikerrel szerepelt itt? A sportszarnok katonaközönsége visszatapsolta...

László Péter

Az él

Egy vidéki ban nem a t vonalának azonban, ahogy papírra be első gon re hány óvd feltételek; har nikai dolgozó nyolc cserépl szállít el nap éves munkavé (ezert) forintot másodikáján. a legszerény magasabb er lésefejlesztési rint alatti jó foghatatlan h pen képes kétezer forintt hogy milyen e lyen munkál csony összegge káját. (Vajon tőipari segédm

Valószínűleg is akad je marján jöszert tisztja az egy semminél me Nem csoda, a foyott a falu igyekszenek sikkal folyar aminek gyerme tendő gyerme Az örömben el vancsinek el városi intézm teremre jutó

Kismarján dába, a község többnyire fiz Megintcsak a góssal szembe kellett szobta óvodába adják generáció, s a nagyszülők A belassák: az intézmény, h nélkülözhetel ma már felis van, hanem a rányos helyze

Szomorú fe ság a falvakb koholizmus ro csak a férfiak rében is. Van érkezik az ar hogy a gondozó inkább ök kis bízzák. Iszna s csak idő ké

1986:

A következő tésének 175, s fordulókát vilá elött tisztelő. Rátkai Ferenc tatót tartott a ramfűzet első zatotak mutat megemlékezésé

A programfü rom időpontot legfontosabb r Budapesti Tav de Liszt nagy letve kórusokr meg. Ekkor ta zetekből találko Zenedudomány nyolcvanhatos a látogatókat. geden Liszt F dapesti zenei k egykori lakásá Liszt-múzeum. a nemzetközi Kongresszusi E

Tallózza a g kiadó Vállalat zeneszerző élet vándorkiállítás szul a kózikot Operaház, a G művekre komp közül említük receni Kodály során, Tetétlen szorúnak és h tetelére.

Igen sok ma külföldi Liszt-műsört Európa mából a Magy posztterek is M A külföldi I hányat: Moszk senyt; az NDF ugyancsak Lisz nek. Rómában Ausztriában L kus Zenekar I ban, Belgiumb emlékhangvers verseny győzte kórusok tűzik gyar előadómű

A nem teljes a figyelmet: a nyainak összk bokát, ezzel jó

Az élet (falusi) óvodanézetből

Egy vidéki óvodáról szóló riport általában nem a technikai dolgozók bérszínvonalának emlegetésével kezdődik. Nekem azonban, ahogy a Kismarjában tapasztaltakat papírra akarom vetni, nem az ugrik be első gondolatként, hogy hány gyerekre hány óvónő jut és milyenek a tárgyi feltételek; hanem az, hogy az óvoda technikai dolgozója, aki napi nyolc órában nyolc cserépkályhát fűt és hetven ebédet szállít el naponta a közös konyhából, tízéves munkaviszony után 2000 (azaz kétezer) forintot kap fizetésül minden hónap másodikán. A magyarországi létminimum a legszerényebb számítások szerint is magasabb ennél az összegnél (a településfejlesztési hozzájárulás alól a 2500 forint alatti jövedelműek mentesülnek); felfoghatatlan hát számomra, hogy miképpen képes biztosítani megélhetését a kétezer forintos technikai alkalmazott, s hogy milyen erkölcsi alapja lehet bármilyen munkáltatónak ilyen siralmasan alacsony összeggel honorálni egy dolgozó munkáját. (Vajon mit szólna ehhez egy építőipari segédmunkás?)

Valószínűleg azért tehetik meg, mert így is akad jelentkező, aki elvállalja. Kismarján jöszereivel a termelőszövetkezet biztosítja az egyetlen munkalehetőséget, s a semminél még kétezer forint is több. Nem csoda, ha harminc év alatt felére fogyott a falu lakossága: a fiatalok másutt igyekeznek boldogulást keresni. Távozássaluk folyamatosan öregszik a község, aminek egyenes következménye a születendő gyermekek számának csökkenése. Az örömben öröm, hogy az óvodának így nincsenek elhelyezési gondjai: bármely városi intézmény megirigyelhetné az egy teremre jutó gyereklétszámot.

Kismarján most hatvan gyerek jár óvodába, a község összetételéből következően többnyire fizikai szülők leszármazottai. Megintcsak egy furcsaság a városi felfogással szemben: a szülőket valósággal rá kellett szoktatni arra, hogy gyerekeiket óvodába adják. Falun még együtt él több generáció, s felügyeletnek ott vannak a nagyszülők. Ahhoz kellett a meggyőzés, hogy belássák: az óvoda nem csupán elhelyező intézmény, hanem az iskolai előkészítés nélkülözhetetlen terepe. Ezt a szülők zöme ma már felismeri. Gond nem is velük van, hanem azokkal, akiknek gyerekei hátrányos helyzetből érkeznek.

Szomorú fejleményekről hallani manapság a falvakban, így Kismarján is: az alkoholizmus rohamos terjedéséről. És nemcsak a férfiak, hanem a nők, az anyák körében is. Van úgy, hogy olyan részegen érkezik az anya a gyerekéért az óvodába, hogy a gondozók nem merik neki odaadni. Inkább ők kísérik haza vagy valaki másra bízják. Isznak az apák, isznak az anyák — s csak idő kérdése, hogy a gyerekek mikor

kezdenek inni. Az ok? Semmi különösebb. Az unalom és a megszokás. Tipikus gyerekbetegség: unatkozni otthon az anya, előveszi az üveget, aztán már nem tudja letenni. Mindezzel együttjár egyfajta lumpenesedési folyamat, a nihil az életcélokban, a viselkedésben, a környezetben. S ami rendkívül aggasztó: a munkához fűződő viszonyban is. Ez a szemlélet sajnos egyre inkább áthatja az ifjúságot is, ijesztő példákat produkálva.

Az óvodában ebből annyi csapódik le, hogy az óvónők érzik: fokozott felelősség hárul rájuk a kicsinyek mentálhigiénéjének gondozásában. Mert bizony vannak olyan gyerekek, akiknél csak az óvodában lehet biztosra venni, hogy tisztán tartják őket és naponta háromszor kapnak meleg ételt. Pedig érdekes: a szülői értekezletre a problémás szülők is eljárnak, még talán meg is szíveleik az elhangzottakat, egy-két héti látszik is viselkedésükön annak nyoma, aztán újból visszatérnek a régi kerékvágásba. Érthető, hogy ilyenkor a reménytelenség gyászos húrjai szólalnak meg az óvónők szívében.

Persze, azért ne legyünk igazságtalanok Kismarjához, mert ez a jelenség nemcsak ebben a községben figyelhető meg, s szerencsére nem is meghatározóan. A település felelős vezetői összefogással igyekeznek továbbterjedését megakadályozni, ami az óvoda esetében annyit tesz, hogy jó kapcsolatot alakítottak ki az iskolával és a berettyóújfalui nevelési tanácsadóval, s minden nehéz esetet megkonzultálnak egymással. Szerencsére a tömegesség nem nyomorgatja őket, így lehetőségük van a személy szerinti foglalkozásra és elbírálásra. Csak a társadalmi viszony (Pocsajjal közösködnek) okoz az ügyintézésben olykor fennakadást a telefonhiány és a rossz közlekedés miatt.

Mert amúgy falusi viszonyok között (mikor kell már eltekinteni ettől a megkülönböztéstől?) elfogadható feltételeket kínál az óvoda a gyerekeknél. Igaz ugyan, hogy a salétromos fal évről évre lejobbra a vakolatot, hogy csak öt óvónő van az előírt hat helyett, s hogy a felszereltség a normához képest 60–70 százalékos — de azért rendben működik az intézmény, alapvetően eleget tesz feladatának, s bizonyos körülmények azt mondatják, hogy illúzió volna ennél többre vágni. Lehet, hogy kismarjai szemszögből ezért kissé sötétnek látszik a helyzetet rögzítő kép, de az emberi gyarlóság számlájára kell írni, hogy a kíváncsiság mindig a különleges, a feltűnő, s nem a rendben levő, a szabályos tartja életben.

Egyébként úgy hírlík, jövőre tíz százalékkal tudják a technikai dolgozó bérét emelni. Kétezerről kétezerkétszáz forintra.

Turi Gábor

Újabb bemutatóra készül a Csokonai Színház. Már folynak a próbái Mark Twain: Tom Sawyer című darbjának. Képünkön Gali László rendező beállít egy jelenetet, mellette Bálint Mária, Budai Ilona, Lamanda László, Szeli Ildikó és Horányi László (Fotó: Kalmár István)

Pódiumestek a kávéházban

Debrecenben, a Kossuth utca 21. szám alatti Csokonai kávéházban, annak megnyitása után, próbálkoztak irodalmi podiumestek rendezésével. Bemutatták produkcióikat a kávéházban fővárosi vendégművészek, illetve a Csokonai Színház tagjai. A kezdeményezés azonban nem bizonyult hosszú életűnek és az utóbbi másfél évben már nem kaptunk hírt irodalmi jellegű programokról.

Most viszont a Csokonai kávéház ismét megpróbálkozik előadók rendezésével. A tervek szerint havonta egy alkalommal kerül majd sor este nyolc órai kezdettel egy-két meghívott művész bemutatkozására. A premier november 21-én este nyolc órakor lesz, Mikó István, a Thália Színház kitűnő művésze „Ez az arc ismerős” című vidám zenés műsorát mutatja be. Ezt követően a második előadást december 17-én rendezik meg. Schubert Éva és Verebes Károly, a Vidám Színpad művészei „Kisérleti módszer” című vidám, zenés összeállításukkal vendégszereplnek a Csokonai kávéházban.

Mi van a zenekari árokban?

Olvasom a Naplóban, hogy sikerült a „szent tehének” ügyét helyre tenni, azt is kiderítették, hogy a „Máté” az nem „Mátyás”, csak a „pornó a zenekari árokban” esete számít még egy kicsit.

De még mielőtt az „ENSZ” eldöntené a kérdést, a legilletékesebbeket, a zenészeket kellene megkérdezni. Azt hiszem, hogy az én illetékességemmel nem lehet baj, hiszen kb. negyvenöt évet töltöttem zenekari árokban.

Tehát mi is ez esetben a helyzet?

A zenekari rendtartás szerint ugyan nem engedélyezett semmiféle más elfoglaltság sem a próbákban, sem előadásokon vagy hangversenyeken, mégis előfordulnak. Különösen a hátsó alakzatokban — ahol én is ültem —, a fájfűvösök, rézfűvösök, ütösök, hárfák stb. házatáján. Ok kényeszerűen különböző unaloműző elfoglaltságra, mert sok a pauza-szünet, amit kivárni valóságos kinszenvedés. Hogy aztán ki mivel köti le magát, az a kortól, nemtől is függ, nem is beszélve az érdeklődési körörről.

A nők általában horgolnak, kötnek, a férfiak pedig olvasgatnak, rejtvényt fejtenek. Hogy aztán a kőtésből zokni lesz-e vagy pulóver, a sajtótermék Magyar Nemzet-e vagy pornóúság, teljesen mindegy, mert mindegyik előfordul.

Volta előadások, amikor az első sorban ülő nézőket jobban érdekelte a zenekari állványokon levő „látóvaló”, mint a színpad. Persze akkor, amikor ez újak számított. Ma már a tizévesek is a kirakatokban láthatják, ismerkedhetnek a női bájakkal nap mint nap a debreceni utcákon! De futballnapokon előfordul rádiózás, sőt tévézés is, ha különösen fontos meccsről van szó! Persze ez a daraboktól is függ, mert más dolog a — „fusulyka szára”-nóta zenekari kísérete, mint — mondjuk — egy Petrovics-opera zenekari produkciója, amikor a zenekar szinte lélegzethet sem jut előadás végéig, nemhogy mással lenne kedve foglalkozni.

Olvasójuk: Veti János ny. zenekari tag

1986: Liszt-évforduló

A következő esztendőben ünnepeljük Liszt Ferenc születésének 175., s halálának 100. évfordulóját. A nevezetes évfordulókat világszerte megünnepli a zeneszerző emléke előtt tisztelőgatók. A programokról pénteken délelőtt Rátkai Ferenc művelődési miniszterhelyettes sajtótájékoztatót tartott a Parlamentben. A tájékoztatóra kiadott programfüzet elsősorban a hazai eseményeket, rendezvényesorozatokat mutatja be, a miniszterhelyettes pedig a külföldi megemlékezésekről tájékoztatta az újságírókat.

A programfüzet szerint a Művelődési Minisztérium három időpontot emel ki, s ezek köré csoportosítja a Liszt-év legfontosabb rendezvényeit. A március 14-től 23-ig tartó Budapesti Tavasz Fesztivál keretén belül koncertet rendez Liszt nagyzenekari műveinek zongorára, orgonára, illetve kórusokra írt darabjainak jelentős részét szólaltatva meg. Ekkor tartják meg a Liszt Ferenc társaságok nemzetközi találkozóját, s a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének Zenetörténeti Múzeumában a nyolcvanhatos év végéig nyitva tartó kiállítás fogadja majd a látogatókat. Júliusban — a halálának évfordulóján — Szegeden Liszt Ferenc nemzetközi kórustalálkozó lesz. A budapesti zenei hetek idején, szeptemberben megnyílik Liszt egykori lakásában, a Vörösmarty utca 35. szám alatt a Liszt-múzeum. Ugyancsak ebben a hónapban rendezik meg a nemzetközi Liszt Ferenc zongoraversenyt, s a Budapesti Kongresszusi Központ parkjában Liszt-szobrot avatnak.

Találva a gazdag programban említjük meg a Zeneműkiadó Vállalat, a Korvina Kiadó új Liszt-lemezeit, illetve a zeneszerző életéről szóló könyveket. Számos Liszt Ferenc-vándorkiállítás járja majd az országot, diáfilmsorozat készül a közoktatási intézmények részére, a Magyar Állami Operaház, a Győri Balett, a Budapesti táncgyűttes Liszt-művekre komponált táncjátékokat. A megyei programok közül említjük meg a hajdú-bihari rendezvényeket: a debreceni Kodály Kórus több Liszt-hangversenyt tart az év során, Tetétlen és Hosszúpályiban pedig emléktáblát koszorúznak és hangversenyeket rendeznek a zeneszerző tiszteletére.

Igen sok magyar művész vendégszerepel az év folyamán külföldi Liszt-rendezvényeken, több művészegyüttes ad műsort Európa és a világ országaiban. Az évforduló alkalmából a Magyar Posta emlékbélyeget ad ki, képeslapok és poszterek is megjelennek majd.

A külföldi Liszt-megemlékezések közül emeljük ki néhányat: Moszkvában többek között Liszt-emlékhangversenyt; az NDK-ban gazdag rádiós programot; Pozsonyban ugyancsak Liszt-hangversenyt és Liszt-szimpoziumot rendeznek. Rómában már több Liszt-hangverseny zajlott le, Ausztriában Liszt-fesztivált rendeznek, a Kairói Szimfonikus Zenekar Liszt-műveket iktat a programjába, Angliában, Belgiumban, Helsinkiben több rádiósprogramot és emlékhangversenyt szerveznek. A budapesti Liszt-zongoraverseny győztese Mexikóban lép majd fel, Argentínában kórusok tűzik műsorukra Liszt műveit, Portugáliában magyar előadóművészekkel emlékhangversenyt rendeznek.

A nem teljes felsorolásból egy eseményre hívjuk meg fel a figyelmet: a Zeneműkiadó Vállalat Liszt-kottakiadványainak összkiadásából megjelenteti a még hiányzó darabokat, ezzel jövőre a teljes első sorozat kapható lesz.

FILMNAPLÓ

Bosszantó, nyomasztó, olykor szinte elviselhetetlen, ennek ellenére kifejezetten jó film Jim Jarmusch Florida, a paradicsom című alkotása. Kétségtelenül a fent felsorolt jelzők egyértelműen ellentmondanak egymásnak, mégis csak ilyen párosításban fejezhető ki — ha tömören akarunk fogalmazni — az elsőfilmes amerikai rendező bemutatkozó alkotásának alapvető minősítése.

Olyan világot s olyan magatartást jelenít meg előttünk a rendező, amely pont azáltal tudja figyelmünket lekötöni, hogy szinte minden részletével tisztóan hat ránk, hogy elviselhetetlenül nyomaszt a látottak ridegsége, az arcokra kiülő érzelmek sivársága — és közben tudjuk, hogy a rendező mindezzel a szomorú igazságot mondja el.

New York külvárosának egyik nyomorúságosan berendezett lakását látjuk: málldozó vakolatú falak, szegényes bútortartás, kétes tisztaságú szoba, melynek egyhangú csendjét hirtelen egy telefon csörgése zavarja meg. Az ajtón belépő Molnár Béla — vagy ahogy amerikai barátai ismerik Willie — idegesen kapja fel a telefont, s a beszélgetés ideje alatt arcának ideges rezdülései, valamint a semmibe bámoló híddeg tekintet többet árul el a hívő felé fűződő érzelméről, s a kapott hírről kapcsolatos véleményéről, mint a telefonkijelzőbe mondott kelletlen szavai. De azért a beszélgetés is elárul valami nagyon lényegeset a New Yorkban élő magyar disszidensről, amikor az ingerülten tiltakozik, mert

Hontalanok

clevelandi nagynénje, Lottie néni anyanyelvén szól hozzá a telefonba — mintegy nyilvánvaló bizonyítéka mindaz, ez annak a mohó átalakulási vágyának, ahogy Molnár Béla Willie-ve akar válni, s annak az esztelen önmegtagadási periódusnak, amely oly sok disszidens erejét és energiáját felemészti.

Ebben a reakcióban — mintegy átvitt értelemben is — megjelenik a disszidensek jelentős részének gyökértelen kapcsolata az „új hazához”, és az a meggyökeresedésért vívott harc, melyben önmaga nemzetiségének és egyéni létének feladása szinte központi helyet foglal el. Még fokozottabban jelentkeznek ez az önmegtagadás egy későbbi jelenetben: Willie barátja, Eddie csodálkozva veszi tudomásul, hogy barátja, magyar, s igazi neve sem az, amit ő ismer. Érdeklődő kérdéseit Willie idegesen utasítja vissza, s mintegy magának is bizonyítva jelenti ki: „En amerikai vagyok!” Megdöbbentő és elkéserítő ez a magatartás, hiszen egyrészt hihetetlen lelki sivárságról, másrészt egy olyan görcsös kapaszkodási vágyról tanúskodik, ami csak a vég-ső reménytelenségben alakulhat ki az emberben. S vég-eredményként egy olyan életutat enged sejtetni, amelynek már annyira nincs célja és értelme, hogy szinte megkérdőjelezi magát a kezdetétől.

Érdekes és minden önzősége ellenére is pozitív ellentétdája Willie alakjának Lottie néni. Gyökértelen ő is: betegségének, környezetének és az időjárásnak kiszolgáltatva él Cleveland külte-

letén egy téliestett nyaralóban — de legalább érzelmileg kötődik a múltjához, s bár nem tudott gyökeret eresztetni az „ígéret földjén”, vannak biztos támaszpontjai, melyekből erőt tud meríteni: ha teheti, csak magyarul beszél, s ha rákényszerül mégis az angol nyelvre, időnként, mintegy önmagának, lefordítja a mondottakat, valósággal megkapaszkodik anyanyelvének kissé már törzsi nyelvnek. Egy harmadik típust képvisel a disszidensek táborában Willie unokatestvére, Éva, aki a film elején érkezik Budapestre New Yorkból. Az első képsorokon, amikor feltűnik előttünk, egyedül lépked az „ígéret földjének” számára még teljesen ismeretlen utcáin; körülötte sivár, magas házfalak, szeméttel telel járdák és úttestek. Minden barátságatlan, az életnek és az emberi kapcsolatoknak mindössze egyetlen jele látható, illetve hallható: Éva egyik kezében — bóröndje mellett — egy kazettás magnó van, melyből modern, vad muzika árad. Ez a dallam — a főszerepet játszó John Lurie kísérezésében — újra és újra megismétlődik, éreztetve azt az erős érzelmi kötődést, ami a fiatalok jelenléte részének életét — érzelmes célok hiányában — betölti. Ez a hazáját, szüleit, közeli rokonait és baráti kapcsolatát könnyedén megtaga-

dó fiatal lány úgy ejti ki az énekes nevét, s úgy hallgatja az időnként artikulálatlan üvöltésbe hajló éneket, mint-ha egy isten szavait hallgatná.

Éva, Willie és Eddie életének céltalanságán és reménytelenségén meg a váratlan „gazdaság” sem tud változtatni. Amikor a két jóbarát nagyobb összeget nyer a kártyán, 600 dollárral a zsebukban úgy döntenek, meglátogatják a clevelandi rokonokat. A találkozás mindhárom fiatal feloldója, lelkesedésük határtalan — de lassan világgá válik, hogy nem tudnak mihez kezdeni sem a pénzükkel, sem az idejükkel.

Csak a hasonlulás vágya, az amerikai emberré válás jelei ismétlődnek újra és újra: Willie divatos napszemüveget vesz mindhármuknak, bízza benne, hogy ennek köszönhetően már igazi turistáknak fognak látszani. Még Évánál is tapasztalható ez az azonosulás vágya, bár ő az, aki a legkevésbé hódol be az amerikai szokásoknak. Mégis, amikor a két jóbarát a maradék pénzen lóversenyzni kalapot vásárol. Öltözékének köszönhetően tévedésből egy nagyobb összeget nyomnak a kezébe — de rajta sem tud segíteni a pénz. Hontalan ő is, mint Willie, és szemmel láthatóan képtelen gyökeret eresztetni. Meggátolja ebben az az óriási különbség, amely korábbi „világsemlelete” és életeménye, valamint a jóval később kialakult életmódja között húzódik meg, s melyek újra és újra kibékíthetetlen és kiüttlant el-lentmondásban ütköznek össze.

Sümei Anikó

TERÜLETI BAJNOKSÁG

Őszi végeredmény: 1. DUSE 24, 2. Rakamaz 22, 3. H. Papp 21 p.

A területi labdarúgó-bajnokság Tisza-csoportjában vasárnap a 15. forduló lebonyolításával befejeződött az őszi idény. Amint már közöltük, az élvonalas D. Universitas ellen a Hajdúszoboszló megeredményesen szerepelt meg az egyik bajnoki pontot. Otthonában győzött a Balmazújváros, idegenben (Jászberényben) a Püspökladány (kellemes meglepetés!), viszont a Hajdúböszörmény veszített Rakamazon. Az őszi idény végén az élcsoporthoz: 1. DUSE, 2. Rakamaz, 3. Honvéd Papp József SE, 5. Balmazújváros, 7. Hajdúböszörmény, 9. Hajdúszoboszló és 14. Püspökladány.

Balmazújvárosi Lenin Tsz SE-Szolnoki Vegyiművek 3-0 (0-0). Balmazújváros, 900 néző, vezette Szakács Balmazújváros: Gulyás - Timár, Vágner, Szarvas, Fodor, Kovács, Tózsér, Tar, Kegyess (Pajkos), Urbán (Vaszilko), Lente. A Balmazújváros ezúttal búcsúztatta a visszavonuló Urbánt, aki 12 esztendőig játszott az újravárosi csapatban. A sportszerű mérkőzésen majd végig egy kapura folyt a játék, a hazaiak sok jó helyzetet elhiháltak. A gólok: Kovács (63. és 88. p.) és Vágner (83. p.). Sarga lap: Pajkos, Rozalek. Kírtútek: Vágner, Fodor, Kovács, illetve Ollé és Balogh.

Rakamazi Spartacus-Hajdúböszörményi Bocskai 1-0 (1-0). Rakamaz, 400 néző, vezette Molnár. Hajdúböszörmény: Lovas - Kocsis, Bezegh, Pipó, Kapusi, Szalánszki, Batta, Barna, Papp (Sütő), Darányi, Kebele. A rakamaziak támadtak többet

Mátészalka, 1300 néző, vezette Góz. G.: Kokas, Kökény (11-esből), Veress, illetve Horváth (11-esből).

Honvéd Asztalos János SE-Kisvárdai SE 3-1 (2-1). Nyírtelek, 300 néző, vezette Szabó I. G.: Czákó 2 és Horváth, illetve Kósa (11-esből).

Volán Rákóczi-Honvéd Papp József SE 0-0. Rákóczi, 400 néző, vezette: Divinyi.

Leninvárosi Olefin SC-Karcagi SE 2-0 (2-0). Leninváros, 400 néző, vezette Tassi. Gólszerzők: Szép és Répási.

Ifjúságiak: DMVSC II-Hajdúszoboszlói Bocskai 3-0 (0-0), Jászberényi Lehel SE-Püspökladányi MÁV Egylet 1-1 (1-1), Szolnoki Vegyiművek-Balmazújvárosi Lenin Tsz SE 1-0 (0-0).

A területi labdarúgó-bajnokság őszi végeredménye

1. DUSE	15 10 4 1	41-15 24
2. Rakamaz	15 9 4 2	32-16 22
3. H. Papp SE	15 8 5 2	28-15 21
4. Olefin SC	15 9 3 3	21-11 21
5. B.-újváros	15 8 2 5	30-18 18
6. Volán R.	15 7 4 4	23-17 18
7. H.-bösör.	15 6 5 4	25-19 17
8. M.-szalka	15 6 3 6	24-26 15
9. H.-szob.	15 4 5 6	23-15 15
10. H. Asztalos	15 5 3 7	21-19 13
11. Lehel SE	15 5 2 8	15-18 12
12. Karcag	15 5 2 8	20-25 12
13. Kisvárdai	15 5 1 9	20-27 11
14. PMÁV	15 4 3 8	18-27 11
15. T.-vasvári	15 3 4 8	10-22 10
16. Szolnoki V.	15 0 2 13	5-48 2

MEGYEI BAJNOKSÁG

Az első helyen várja a tavaszt a Hajdú Vasas

Eredmények. Hajdú Vasas-Sárrétudvari 1-0 (0-0). Sárrétudvari, 400 néző, vezette Fodor F. Hajdú Vasas: Szabó - Főrián, Kaszab, Bencsik (Zeke), Tabozszi, Kiss, Kóka, Nagy, Kardos, Sugár (Borbély), Major, Sárrétudvari: Domokos - Madar, Szőke, Megyesi, Szabó (Török), Hegedűs Gy., Hegedűs Z., Erőss (Mészáros), Vass, Vigh, Nagy. A változatos küzdelem mérkőzésen a nagy lelkesedéssel küzdő hazai együttes megeredményesen megszerezte a két bajnoki pontot. A győztes gólt a 81. percben Borbély szerezte. Sarga lap: Főrián, Kóka és Szőke. Kírtútek: Szabó, Főrián, Kiss, Nagy, illetve Hegedűs Gy., Nagy és Vigh. - Ifjúsági: Hajdú Vasas-Sárrétudvari 2-1 (0-1).

Nagyvárad-Hadháztéglás 3-1 (1-0). Nagyvárad, 200 néző, vezette Tóth S. Nagyvárad: Kiss - Szabó, Farnosi, Gyenge, Oláh, Zalasak, Dajka, Fekete, Török, Gulyás T., Tóth. - Hadháztéglás: Kövesligeti - Sugár, Csatári S., Csatári J., Pacza, Nagy, Györi, Sándor, Nyitrai, Rácz, Váci. A nagy lelkesedéssel küzdő hazai gárda megeredményesen megszerezte a két bajnoki pontot az eléggé emerváltan játszó vendégcsapat ellen. A gólokat Tóth 2 és Gulyás T., illetve Rácz szereztek. Sarga lap: Gulyás T., Váci, Jók: Kiss, Gulyás T., Tóth, illetve Csatári J. - Ifjúsági: Hadháztéglás-Nagyvárad 8-1 (3-1). Kiállítva: Lakatos J. (Nagyvárad), elmentek megrugásért.

Létavértes-Komádi 6-2 (3-1). Létavértes, 400 néző, vezette Csató. Létavértes: Fenyő - Kovács (Janka), Vasárhelyi, Papp, Kalmár, Gáll, Karándi, Belényesi, Varga Szabó, Szűcs (Koroknai). - Komádi: Rácz (Varga) - Prekup J., Szabó, Prekup F., Sármási, Rozsik (Puskás), Méhes, Komoczi (Krucsó), Drimba, Farkas, Márton. Kemény játék folyt a sportszerű keretek közti lezajlott mérkőzésen. A hazaiak jelkesebben, a vendégek szűzesően játszottak. Gólvörök: Belényesi 2, Szabó 2, Gáll, Papp, illetve Méhes és Varga. Sarga lap: Drimba, Jók: Belényesi (a mérkőzés legjobbjai), Karándi és Gáll, illetve Méhes. - Ifjúsági: Létavértes-Komádi 5-0 (2-0).

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokságban is befejeződtek az őszi idény küzdelmei. A Hajdú Vasas győzött - igaz, nehezen - Sárrétudvari, így megfelelő előnnyel az első helyen várja a tavaszi folytatást. A lejátított nyolc mérkőzésen 26 gól esett, hatot ért el a Létavértes, négyet a Polgár, nem ért el találatot a Berettyóújfalui, a Biharnagybajom, a Hajdúnánás, a Derecske és a Sárrétudvari.

Körösszegapáti-Kaba 3-3 (2-2). Körösszegapáti, 300 néző, vezette Koroknai. Körösszegapáti: Kiss I. - Berke II, Berke I., Róvid, Barabás, Buzás, Szűcs, Kiss L., Nyári (Kiss Gy.), Lovas, Nagy. - Kaba: Varga - Molnár (Blás), Mak-szán, Tanka, Csató, Kovács (Kacsur), Berki, Bodonyi, Posztos, Lakatos, Tani. Változatos, sportszerű, gólokban gazdag mérkőzés - igazságos pontozatokodás. A gólokat Lovas 2, Nyári, illetve Tani, Posztos és Berki szereztek. Kírtútek: Lovas, Berke II., Berke I., illetve Makszán, Tani és Posztos. - Ifjúsági: Körösszegapáti-Kaba 1-1 (1-1). Kiállítva: Kalugyer (Körösszegapáti). Sarga lap: Butt (Körösszegapáti).

Mikepércs-Hajdúnánás 1-0 (1-0). Mikepércs, 100 néző, vezette Balogh J. Mikepércs: Kriszán - Mike, Dávid, Gebel, Vinnai, Herczeg (Bujdosó), Nárics, Albert, Nagy, Bencsik, Juhász (Varga). - Hajdúnánás: Szűcs - Romos, Kutasi, Csicsár, Pórkoláb, Siket, Boros, Péntes, Uri I. (Zámbo), Kiss, Uri S. A mikepércsiek többet támadtak, azonban a nanásiak védelme jól zárt. A győztes gólt a 35. percben Albert szerezte. Az 58. percben a Mikepércs javára megítélt büntetőt Szűcs hárította. A döntetlen eredmény igazságosabb lett volna. Sarga lap: Mike, Bencsik és Uri I. Jók: Vinnai, Gebel, Nagy, illetve Romos, Kutasi és Csicsár. - Ifjúsági: Hajdúnánás-Mikepércs 2-1 (1-0). Sarga lap: Gali M. (Mikepércs).

Berettyóújfalui SE-Biharnagybajom 0-0. Berettyóújfalui, 500 néző, vezette Nagy L. Berettyóújfalui: Tóth - Kisikán, Csendes, Háló, Balogh, Szémán (Papp), Gál (Kiss), Nagy (Gál), Csúrja, dr. Petróczy, Muzsnai. - Biharnagybajom: Makai - Cs. Kiss, Somogyi, Lakatos, Guricz I., Parti,

Nemes (Máté), Pillér, Popovics (Ajtai), Gál, Gurucz II. A berettyóújfaluiak főlegben játszottak, azonban nem bírtak a lelkesen védekező vendégcsapattal, amely jól érvényesítette lestatkiját. A biharnagybajomlak rászólgáltak az egyik pontra. Sarga lap: Nagy, Nemes, Gurucz I. és Pter - Ifjúsági: Berettyóújfalui-Biharnagybajom 1-0 (0-0). Sarga lap: Gorzsás L. (Biharnagybajom).

Nádudvari Vörös Csillag-Derecskei Petőfi 1-0 (1-0). Nádudvar, 200 néző, vezette Cseh. Nádudvar: Farkas - Orbán, Lajtos, Takács, Hajas Tóth, Vasárhelyi, Szilágyi, Szakpi, Hajnal, Melis. - Derecske: Komáromi - Makai, Arany, Zöld, Kiss, Csekő, Nagy, Lipók, Farkas, Zakány, Hajdú, Alacsony színvonalú, csapokodó játék. A küzdelmet sok szabálytalanság tarkította. A játékevető egy játékos kiállítását, négyet sárgalapos figyelmeztetésben részesített. Gólszerző: Vasárhelyi, Jók: Vasárhelyi, illetve Lipók és Kiss. - Ifjúsági: Derecske-Nádudvar 4-1 (2-0). Négy kiállítás (!) három sárgalapos figyelmeztetés.

Polgár-D. Volán 4-1 (2-0). Polgár, 200 néző, vezette Hunyadi. Polgár: Tóth J., Silye, Halas, Bujdosó (Kovács), Deleg, Tóth Z., Dohány, Sztankó, Újhelyi. - D. Volán: Verpelti - Szilágyi, Nagy, Kocsis, Mile (Györky G.), Herczeg, Györky B., Lippai, Jónás (Buglyó). Szűcs, Tóth, Mezőnyólyben játszottak a hazaiak a küzdelem mérkőzésen és megeredményesen nyertek. Gólszerzők: Sztankó 2, Szőke és Újhelyi, illetve Szilágyi. Kiállítás: Kocsis (27. perc), és Sztankó (79. perc). Jók: Silye, Halas, Újhelyi, illetve Szilágyi. - Ifjúsági: D. Volán-Polgár 1-0 (0-0).

A megyei labdarúgó-bajnokság állása

1. Hajdú V.	15 11 2 2	27-15 24
2. Kaba	15 7 5 3	43-14 19
3. Hadháztéglás	15 8 3 4	31-23 19
4. BUSE	15 7 5 3	21-14 19
5. Mikepércs	15 7 4 4	18-16 18
6. Polgár	15 6 5 4	20-15 17
7. Derecske	15 5 5 5	23-18 15
8. S.-udvari	15 4 7 3	22-18 15
9. L.-vértes	14 6 2 6	28-24 14
10. K.-apáti	15 5 3 7	23-25 13
11. B.-nagys.	15 4 4 7	14-20 12
12. H.-nánás	15 5 1 9	28-27 11
13. Nádudvar	15 4 3 8	20-27 11
14. D. Volán	15 2 7 6	16-25 11
15. Komádi	15 3 5 7	23-37 11
16. Nagyvárad	15 3 3 9	13-40 9

Megjegyzés: az elhalasztott Sárrétudvari-Létavértes mérkőzést november 24-én rendezik.

TOTÓNYEREMÉNYEK

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a totó 46. játékhetének végleges adatai a következők. Beérkezett 8 915 114 darab szelvény. Nyereményalap: 23 830 099 forint. Jutalom: 2 166 373 forint. I-IV. nyerőosztályra egyenként 6 499 118, a II-III. nyerőosztályra egyenként 4 332 745 forintot fizetnek. 13 plusz 1 találatos szelvény nem volt. 13 találatos szelvény 1 darab, nyere-

ménye 5 199 294 forint, 12 találatos szelvény 81 darab, nyereményük egyenként 42 793 forint, 11 találatos szelvény 2056 darab, nyereményük egyenként 1686 forint, 10 találatos szelvény 28 540 darab, nyereményük egyenként 182 forint. A ki-fizetések időpontja 10 000 forint alatt november 23-tól, 10 000 forint felett november 28-tól. (MTI)

Sportrovat ügyeletes: CSUBÁK ZOLTÁN
Ügyelet: 9-161 12-ig
Telefon: 17-152

Samaranch üzenete

Juan Antonio Samaranch, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke üzenetet intézett a Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetőihez, amelyben a világ sportolójának nevében sok sikert kívánt a közelgő genfi csúcserkezlet munkájához. A NOB elnöke kifejezte a sportvilág azon reményét, hogy az ideit esztendő legfőbb politikai eseménye konkrét és pozitív eredménnyel zárul. Hozzátette: az olimpiai mozgalom nagy családja olyan megállapodásban bíz, amely ösztönzően hat a világ népeinek barátságára, a kölcsönös egyetértésre, a kulturális kapcsolataira, a fajtáldozás megszüntetésére, egyszóval a világbeke-szilárd megteremtésére.

Az újonc szakág „iskolaérett”

Még csak öt éves múltira tekinthet vissza Magyarországon a Kick-box karaté, de fiatal „kora” ellenére már szép sikerekkel büszkélkedhet. Az eddigi eredmények - egy EB ezüst- és két bronzérem, az Európa Kupán egy bronz és a madri nemzetközi kupán egy-egy elgő és második, valamint három harmadik helyezé - tették lehetővé, hogy az elmúlt hét végén Budapest rendezhesse meg a sportág ötödik világbajnokságát.

A két versenynapon összesen 20 ezren voltak szemtanúi az eseményeknek, s tapsolhattak a derekasan küzdő magyaroknak. Az eredmény minden várakozást felülmúlt. Egy arany-, és 4 bronzérem jutott a hazai Full Contactosoknak, míg Semi-contactban a csapatversenyben együtt négy harmadik helyet szereztek a magyar válogatottak. A nők versenyében a Wako Kupáért egy arany-, egy ezüst- és két bronzérem volt a magyar mérleg. A siker azért jelentős, mert a válogatott versenyzői a K. O. rendszerű szakágban (Full) csak féléves gyakorlattal rendelkeznek.

A világbajnokság után dr. Leyrer Richárd, a magyar Kick-box szakág vezetője büszkén nyilatkozott az MTI-nek. A VB-k történetének eddigi legnagyobb versenyt rendezték meg Budapestben. Különösen örülünk annak, hogy telt ház előtt zajlottak az események s ez a támogatás jól jött a magyar színkében versenyző karatékáknak. A verseny előtt úgy gondoltuk, hogy a két szi-jus közül a Semi-contactosok lesznek eredményesebbek. Teljesítményükkel igazolták is képességeiket. A „full” képviselői aztán alaposan megleptek bennünket.

A VB bebizonyította, hogy a nagy karatészakág „kibékülése”, majd közös munkája az eredmények javulásának egyik feltétele. Remélem, erőt ad majd a további munkához a mostani sikeremény - fejtezte be a szakvezető értékelését. Végezt tehát a világbajnokság, s egyúttal bemutatkozott egy új sportág. Öt éves múlttal a háta mögött „iskolaéretté” vált, de hogy lesz-e iskolája ennek a stílusnak Magyarországon, az csak a későbbiekben derülhet ki. (MTI)

Paraguay a 21. résztvevő

Santiagoóban játszották a labdarúgó világbajnoki selejtező dél-amerikai zónájának befejező mérkőzését. Paraguay 2:1-es féldő után 2:2-re végzett Chilével, s mivel az első találkozó 3:0-ra megnyerte, így a mexikói döntő 2:1. résztvevője lett.

A 70 ezer néző előtt lejátszott találkozón a chilei Rubio nyitotta meg a gólok sorát a 13. percben, 9 perccel később a paraguayiak Schettina révén egyenlítették, majd Rumeró 39 percben elérte találatával a vezetést és átvették. A végeredményt a 80. percben a chilei Munoz állította be.

A VB-n szereplés jogát kiharcolt együttesek: Európa (12 csapat): Olaszország (címvedő), Magyarország, Lengyelország, NSZK, Portugália, Anglia, Bulgária, Szovjetunió, Spanyolország, Dánia, Észak-Írország, Franciaország; Dél-Amerika (4): Brazília, Argentína, Uruguay, Paraguay; Afrika (2): Algéria, Marokkó; Ázsia (1): Dél-Korea; Concafac-zóna (2): Mexikó (rendező), Kanada. A fennmaradó 3 helyért a következő párosításban mérkőznek a válogatottak: Belgium-Hollandia, Skócia-Ausztrália, Szíria-Irak. (MTI)

Nyilasi neve ismét a címdalokon

Nemcsak osztrák rajongói, hanem a magyar futballt, a bányászokat minősíthetetlen módon durva csapatnak tartották. Egy kicsit most értük is játszattam...

Hol tart az osztrák bajnokság? Csak december közepén fejeződik be a bajnokság, akkorra alakul ki - az óda-vissza forduló alapján - a végső sorrend. Tavasszal a 1-8. helyezett újból találkozik, hasonló rendszerben. Ezt a lebonyolítási formát most vezették be újból, s közönségszolgálaton tartják. Mi például a Rapiddal nemcsak össze, hanem tavasszal is kétszer játszunk.

Nemrég hozták nyilvánosságra a magyar válogatott téli nemzetközi programját. Miként tud ebbe bekapcsolódní? Nehezen - hangzott Nyilasi válasza. - Nem hinném, hogy az Austria vezetői elegendnek a mexikói túrra. Ugyanígy gondolt lehet a jövő év elején a spanyolországi edzőtáborozás és a luzerni tornán való részvétel is. De erről a magyar szövetség és az Austria vezetői döntenek majd. Gondolom, Esterháznak Athénban hasonló gondolai lesznek.

Befejezésül: a Rapid elleni eredményességével 17 gólos lett, tehát már csak egy-gyel van elmaradva nagy vetélytársra, Krankl mögött, s az európai mesterlövészek listáján is versenyben van az osztrák játékoskal, valamint a holland Van Bastenel (18-18). Érdekes egyébként, hogy a magyar bajnokságban Détéri ugyancsak 17 gólos.

Lehet, hogy végül Nyilasi-Détéri párharc alakul ki? - Nem tagadom, szívesen belemennék egy ilyen „játékba”, de meggyőződésem, ahhoz, hogy ott legyünk a legjobbak között, legalább annyi gólt kell szerezni, mint amikor - 31 találatot - második voltam az „Aranycipőért” vívott versenyben - mondta Nyilasi Tibor.

Hangulatában a legjobb Ferencváros-Honvéd rangadókhoz hasonlíthatnám: óriási küzdelem, izgalom, sarga lap és kiállítás is tarkította a 90 percet. Sajnos, néhány Rapid-játékos elég kemény volt, Krankl pedig nem tudott az idegei felett uralkodni. Ezért kapott 6 pirosat... Megvallom, a főlegyes győzelmünknek azért is örülök, mert amikor a Rapid góllal nyert a Tatabánya ellen, nagyon becsmérel-

Rekordnyeremények a magyar és az olasz totóban

A magyar totó legutóbbi, 46. heti játéknapja nem mindennapi nyeményt hozott annak az egyetlen fogadónak, aki 13 találatos szelvényt töltött ki. A szerencsés totózó tippjével - a gyorsértékelés szerint - 5 198 997 forintot nyert, amely a totózás hazai történetének második legnagyobb összegű nyeménye.

Dr. Gálfalvi István, az Országos Takarékpénztár Sportfogadási és Lottó Igazgatóságának munkatársa érdekes rekordadatokkal szolgált az MTI-nek: - A fogadók idén jelentősen megnövekedett játékedvet bizonyítja, hogy az eddigi négy legnagyobb összegű nyeményt 1985-ben fizették ki. Az abszolút rekordot a 32. heti 13 plusz 1-es játékszelvény tartja 5 440 645 forinttal. Érdekes módon a további csúcösszeget 13-as találatlalt érték-

el a játékosok. E hét végéig nagyobb nyeményt tehát helyes plusz egy nélküli tippozáson még nem regisztrálhattunk. A „ranglista” 3. és 4. helyén két első felévi játéknap szelvénye áll, a 18. hét 4 931 381, a 17. hét pedig 4 778 043 forintot hozott a nyertesek „konyhá-jára”.

Minnek köszönhető a mostani rekordösszeg? - A szokatlannul nagy nyemény oka egyrészt, hogy két-három mérkőzés nagy meglepetést hozott, másrészt az átlagosnál több szelvényt adtunk el a múlt héten, ami jelentősen megnövelte a nyeményalapot. A szokásos 8 millió helyett majdnem 9 millió szelvényt töltöttek ki a fogadók a 46. héten. Ráadásul a Newcastle-Chelsea találkozón (1-3), de különösképpen a Catania-Empoli (0-1), Brescia-Sambenedettese (0-1) és a Peru-

Genfben keddi 10 órakor Mihail Gorbacsov Reagan kénypárti találkozós kastélyszertén Fleur d'Eau villa a Genfi-tó parkban helye először az amerikai érkező. A találkozás napja „amerikai zajlik le. Reagan villa bejáratán az SZKP KB majd bevonultak ahol néhány periporterek álltak.

A találkozó négyesemelésével, ismerkedő találkozó napirendjének megkezdődött. Utánnyar tartottak amerikai csúcsminimor Jimmy Carter, Államok elnöke aláírta a hadászati fegyverrendszer zászló kötött s rikai megállap. A szovjet párt kongresszusa maruárjában állás két nagyhatalon beszéde melleláncszemként a kozokat jelleme a csúcstalálkozó különböző politnapolitikai nehéközött, és csak tól lehetett köpirendre tűzni sabb szintű s rikai kontaktu Eduard Szepardjet külügyminis az Egyesült Állálikozott Reageés Szultz külrel, utóbbi novMoszkvában jácsúcstalálkozó mellett annak f korvonalazódtak.

A kétnapos szelészorozat, mindkét vezető munkatársai vesznek, felélele amerikai kapo fegyverzetkorl szelés értelembetközeli helyzet kölcsönösen éri.

A találkozózászóló, mindkét vezető munkatársai vesznek, felélele amerikai kapo fegyverzetkorl szelés értelembetközeli helyzet kölcsönösen éri.

SZOMSZÉD MEGYÉK ÉLETÉBŐL

A hadháztáglási fegyverlopásról

A Szabolcs-Szatmár megyei Rendőr-főkapitányság illetékesei — miután tájékoztatást kaptak a hajdú-bihari kollégáiktól — azonnal intézkedtek, s megkezdtek a nyomozást a tettesek fölkeresésére. Már a helyszíni szemle során szereztek értékelhető információkat, hisz a tettesek minden bűncselekmény helyszínen hátrahagyják „névjegyüket”, bármennyire elővigyázatosak. Kiemelkedő

veszélyességű tettről lévén szó, minden rendőr alapvető feladata a földelés, de a lakosság segítségét is igénylik, s már eddig sem kevés információt kapott a rendőrség. A bűnüldözési szakemberek Szabolcsban is több csoportban dolgoznak, hogy kézrekerítsék a tetteseket. A lakosság segítése mellett a megértést kéri; ezekben a hetekben fokozzák az ellenőrzést.

Minden család egy fát...

...ültessen! — hirdették meg Szolnok Széchenyi lakótelep városrészeiben a zöldterület fejlesztését elősegítő akciót nemrég. Az ottani Gagarin Lakásszövetkezet kezdeményezte Egy fa — egy család akcióhoz az Állami Erdőfelügyelet és a Környezetvédelmi Minisztérium keretében kétezer facsemétét és ugyanannyi

cserjét bocsátott a szövetkezet rendelkezésére. A környezetszépítésben egyöntudó részt vesznek a lakástulajdonosok, a szülők gyermekekkel, valamint a lakótelep tanulói is. A sikeres lebonyolítás érdekében a közterület-fenntartó intézmény kertészei szaktanácsadással működnek közre.

Egészségügyi hetek Püspökladányban

Az egészségügyi hetek alkalmából kiállítás nyílt Püspökladányban, a Művelődési Központban. November 18-tól látható a csecsemők és kisgyermek korszakú táplálását kiegészítő bébiételek és italok, a békéscsabai kötöttárugyár

termékeiből pedig csecsemőruházati cikkeket állítottak ki. Az egészségügyi hetek alkalmából kerül sor az alkoholizmus elleni klub alakuló foglalkozására november 25-én, a Művelődési Központ előadótermében.

A TIT NEMZETKÖZI POLITIKAI SZABADEGYTEMENÉK következő foglalkozásán dr. Réti György: Enver Hodza és Albánia sorsfordulói, valamint dr. Szentesi György: Az amerikai őrfigyelvényezés és a szovjet-amerikai hadászati

egyensúly című konzultációval egybekötött előadásai hallhatók a DAB-székházban november 19-én délután 2-től.

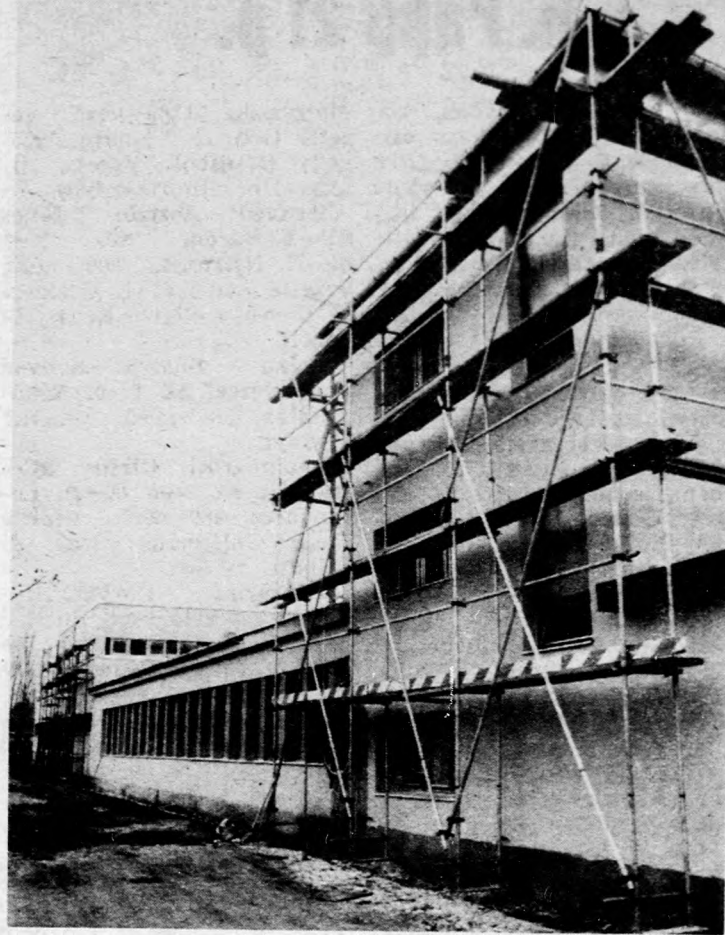
VÁROS ÉS VIDEKE. E címmel Kerényi József építésznek, az UIA (Építészek Nemzetközi Szövetsége) pályázatán díjnyertes anyagát mutatják be az Ybl Miklós Műszaki Főiskolán november 19-én 14.30-tól. A megnyitó után az intézeti tanácstermében Kerényi József és Kerner Gábor előadását hallhatják az érdeklődők.

100. SZÜLETÉS NAP. A megyei tanács Nagyerdei körüli szociális otthonában köszöntötték Kozma Andrásné 100. születésnapja alkalmából az intézmény dolgozóit, a lakótársakat és a társadalmi szerveket. A Csapókerti Általános Iskola kisbócsái és a DATE cisterzenekara műsorral ünnepelték.

MUNKAÜGYI TOVÁBBKÉPZÉS. Az 1985-86-os évadban is megszervezik a munkaügyi döntőbizottságok tisztségviselőinek és tagjainak továbbképző tanfolyamát, melyre november 30-ig lehet jelentkezni a Munkaügyi Bíróságon (Széchenyi u. 9.).

FAKITERMELEÉS. Befejezte a véghasználati fakitermelést a SZÓVÁLL hajdú-böszörményi brigádjáé, 14,8 hektáron vágott területe, s 2819 köbméter fát termelt ki. 1700 köbméter tűzfát a lakossági tüzelőanyagok nyújtására használtak föl, részben saját értékesítéssel, részben a Kelet-magyarországi TÜZEP-en keresztül.

ÚJ NÖVÉNYVEDŐ SZER. Kooperációs kapcsolattal tovább bővíti növényvédőszer-gyártását két újabb készítménnyel a Borsodi Vegyi Kombinat. Jövő évtől hozza forgalomba az IP-50-es gabonagyomirtót és a Rovrál gyümölcs- és szőlőgombafertőzés elleni védőszeret.

Volán-tanműhely épül

A Tisza menti Regionális Vízművek Debreceni Üzemigazgatósága kivitelezésében 1984 júniusában kezdődött el a MÁV-lakótelep szomszédságában a Volán 6. számú Vállalat tanműhelyének építése. A korábban meglévő épületeket korszerűsítették, új létesítménnyel bővítették. A

tanintézetben a három korszakú oktatóterem, három tanműhely, ebedői és szociális helyiségek 180 ipari tanuló oktatását teszik lehetővé. A 25 millió forint értékű beruházásban készülő létesítmény műszaki átadása a tervek szerint december 15-én lesz.

(Fotó: Ikldy János)

HÓ BÁNKÚTON. Az elmúlt hét közepén fehére oltózt a Bükk hegység több magas pontja, így Bánkút környéke is, ahová megyénekből sokan járnak élvezni a téli sport örömeit. Az előjelzések szerint a 8-10 centiméteres, síelésre, szánkózásra alkalmas hó tartósnak ígérkezik.

TÁVÉRZÉKELES ÉS MINDENNAPI ÉLET. Az MTESZ központi asztronautikai szakosztálya debreceni csoportjának szervezésében november 19-én 17 órától dr. Szász Gábor, a DATE rektora tart előadást az MTESZ székházában (Kossuth u. 8.).

nek — zeneiskolások muzsikálnak. 15.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 15.05 Breiner János táncadalaiból. 15.20 Könyvről könyvről. 15.30 Csúcspöröglet. 15.35 Műsorismertetés. 17.00-17.05 Hírek. Időjárás. Utközben. 17.27 Reklám. 17.30 Kamazs panasz. 18.30 Gramofonalbum. 19.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 19.05 Csak fiataloknak! 20.00 Az élő népdal. 20.10 Hagyományok. szökökötés. 20.15-20.30 Daróczy Bárdos Tamás népzenei feldolgozásából. 21.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 21.05 Magyar anekdoták. 21.35 Osváth Júlia és Szabó Miklós operettfelvételeitől. 22.00 „Segít a dal”. 22.30 Nótamuzsika. 23.50 Barbara Thompson dzsesszgyűjtése játszik. 0.15 Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat. (Csak középhulámon). 0.15-4.20 Éjféli után.

3. MŰSOR: 9.00 Hírek. Időjárás. 9.03 Műsorismertetés. 9.05 A kiállítóterem programjából. 9.08 Tokos Zoltán gitárhangversenye. 10.40 Slágerek Olaszországból. 11.21 Purcell: A tündérlakó. Hangversenyoperák. 13.00 Hírek. Időjárás. 13.03 Műsorismertetés. 13.05 Világhír-lap. 13.20 Kamaramuzsika. 14.22 Joseph Rouleau operáriátika énekel. 14.52 Zenekari muzsika. 15.30 Labirintus. 15.45 Esik az eső. 16.00 Torok Kóztársaság. Népzenei összeállítás. 16.15 A lipseai Gewandhaus zenekara játszik. 17.00 Iskolatársuló. 17.30 A 42. utca. Zeneszínházokból részletek. 17.59 Bemutattuk új felvételeinket. 18.30 A Magyar Rádió szerb-horvát nyelvű nemzeti műsora Pécsről. 19.03 Műsorismertetés. 19.05 A Magyar Rádió német nyelvű nemzeti műsora Pécsről. 19.35 Muzsikáló természet. 19.40 A szőlőtől a kamarazeneig. Közben kb. 20.25-20.45 Minden létező valami jel. Kb. 21.30 A Londoni Szimfonikus Zenekar játszik. Kb. 22.10 Operakörök. 22.30 Perspektívák. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás.

NYIREGYHÁZA: 17.00 Hírek. 17.05 Népzenei felvételeinkből. 17.20 Tiszántúli kaleidoszkóp. (A tartalomból: Egészségünk. Dr. Siket Ferenc előadása: a derékfájásról; Új szabályozók a mezőgazdaságban — Szilágyi Mária; Minősítés nélkül? — Kolláth Adrienne; Takarékos mezőgazdaság — Matyasovszki Edit.) 18.00-18.30 Észak-tiszántúli krónika. Lapszemle. Műsor-előzetes. (A nap szerkesztője: Agoston István.)

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

A házbúli folytatódik (francia). Vig ma, szerda hn. 4, 6, n. 9. Híradó ma f. 10, f. 4, f. 6, hn. 8, szerda f. 10, f. 4, f. 6. Nyomás utána! (olasz). Kedvezmények nem érvényesek! Apolló ma, szerda n. 10, n. 12, n. 2, 4, 6, 8. Fida, a paradicsom (amerikai). Kliniká ma 5. Meteor szerda n. 8. Kistigris a napraforgón (szovjet). Vig ma 2, szerda 9, n. 3. Meteor ma f. 3. A tanítványok (magyar). Meteor ma n. 8. A daru tollai (szovjet). Meteor szerda 3. E. T. (amerikai). Alfa ma, szerda 6. Lilionfi (magyar). Horváth Árpád ma 6. A Pillangókisasszony visszaterése (szovjet). Meteor szerda f. 5. Seriff az égből (olasz). Meteor mese ma, szerda 3, n. 6. Szindbád (magyar). Híradó ma, szerda f. 12, hn. 2. Szuperzaru (olasz). Vig kamará ma, szerda f. 5, f. 7. Túl nagy rizikó (amerikai). Vig ma n. 10, n. 12, szerda n. 12, Delta ma, szerda f. 6. Zártkör: Meteor ma n. 6. Híradó szerda hn. 8. Zeneművészeti filmmúzeum: Carmen (spanyol). Kliniká 7. VIDEKI FILMSZÍNHÁZAK MAI MŰSORA: Berettyóújfalú, Berettyó: Peperuty (szovjet). 5. Átvétel (amerikai). 16. 7. Hajdúváros, Bocskai: Egy asszony és négy férfi (szovjet). 5, 7. Hajdúszoboszló, Bocskai: Ivanhoe (szovjet). f. 4, f. 6. Alkonyat (jugoszláv). f. 8.

SZÍNHÁZ

Csokonai: 7 óra: A varázstüvelő — Ady-bérlét. Műv. Központ: Betegség miatti műsorváltás! A ma esti Színházkomédia helyett a Trójal nők kerül színre este 7 órakor. A Déryné-bérlétek érvényesek.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST, 1. 8.53 Műsorismertetés. 8.55 Téli torna. 9.00-10.00 Iskolatévé. 10.00 A harmadik határ. Tévéfilmsorozat. VIII. 5. rész (ism.). 10.50 Jó hangulat, zenével (ism.). 11.15 Képzés. 15.35-16.25 Iskolatévé. 16.28 Műsorismertetés. 16.30 Hírek. 16.35 Télivetemény. Az ókora Hellás. VIII. 5. rész. A perka háborúk (ism.). 17.05 A gyermek, mint utas. 17.15 Képzés. 17.20 Baranyai horgászvetek. 17.50 Reklám. 17.55 (ism.) nap televíziója. 18.00 Hagyományok és kérdőjelek. Beszélgetések a múltiról, jelenről, jövőről a 350 éves Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 18.00 Reklám. 19.05 Mini-Stúdió '85. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A messziről jött ember. Francia kalandfilmsorozat. VI. rész. 20.55 Stúdió '85. 21.55 Hatvanhat. Vendég: dr. Nagy Sándor, a SZOT főtitkára. 22.45 Tv-híradó. 3. 22.55 Himnusz.

BUDAPEST, 2. 17.48 Műsorismertetés. 17.50 Képzés. 17.55 Kerek világ. 18.10 Aprók tánca. 18.30 Körtézi adások. Budapest: Pécs. Szeged. 19.05 Bulgária bennszüött és ereklényövényel. Bolgár rövidfilm. 19.20 Sportrevü. 18.30-19.10 Tudományos magazin. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A győzelem stratóglója. Szovjet dokumentum-sorozat. 20.50 Honoré de Balzac. Télijáték. 22.00 Szovjetunió-Csehszlovákia férfi kézilabdamerkőzés.

POZSONY, 1. 9.25 Autóskor. motorosok magazinja. 9.55 Télijáték (ism.). 11.15-12.05 Kék fény. 16.15 Spektrum. Magazin. 16.40 Télijáték. 17.20 Nyugat-szlovákiai magazin. 17.45-18.20 Sportrevü. 18.30-19.10 Tudományos magazin. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A győzelem stratóglója. Szovjet dokumentum-sorozat. 20.50 Honoré de Balzac. Télijáték. 22.00 Szovjetunió-Csehszlovákia férfi kézilabdamerkőzés.

POZSONY, 2. 16.30 Katonák-ról. 17.00 Az élet múzeuma. 17.30 Féltekelesség-Tévékomédia. 18.30-19.00 Fialatloknak. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Fialatloktévéklubja. 21.30 Híradó. 22.00 Világhíradó. 22.10 Fortuna és Jacinta. Spanyol tévésorozat. BUKAREST: 19.00 Tv-híradó. 19.20 Távlatok. 19.40 Irodalmi összeállítás. 20.15 Színház-történet. 20.50 Tv-híradó. UNGVÁR: 17.00 Az Ari kvartett játszik. 17.20 Az SZKP XXVII. kongresszusa előtt. 19.00

RÁDIÓ

KOSSUTH: 4.30-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.20 Társalgó. 9.44 Tündér. 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Diákféltára. 10.35 Éneklő ifjúság. 10.50 Zenekari muzsika. 11.39 Adámszarka. Regény folytatásokban. 12.00 Déli krónika. 12.30 Ki nyver ma? 12.40 Reklám. 12.45 Rácz Aladár cimbalmozik. 13.00 Ofenbach: A 66-os szám. Egyfelvonásos daljáték. 14.00 Hírek. Időjárás. 14.05 Műsorismertetés. 14.10 Magyarán szölvá. 14.25 Orvosi tanácsok. 14.30 Dzsesszmelodika. 15.00 Eötvös világhíradó. 15.17 Féltára népzene. 15.47 Armando Trovatioli filmzenéből. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.05 Kérhetek valamit? A gyermekrádió kívánságóra. 17.00 Újraolvassa. 17.30 Mozart: Hat német tánc. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.25 Mál könyvjáratások. 18.28 Műsorismertetés. 18.30 Esti magazin. 19.15 Kilitó. A rádió világhíradó. 19.20 Archív felvételek. 21.16 Albert István népi zenekarának felvételeiből. 21.30 Tudomány és gyakorlat. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.20 Tíz perc kálpolitiká. 22.30 Az Esti Állami Férfikar Tormisz-kórusműveket énekel. 22.52 Kína kinyitott. 23.02 Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Himnusz. 0.15-4.20 Éjféli után.

PETŐFI: 4.30-7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Reklám. 8.08 Szigermuzeum. 8.50 Tíz perc kálpolitiká (ism.). 9.05 Hírek. Időjárás. Utközben. 9.05 Napközben. 12.00 Hírek németül, oroszul és angolul. 12.10 Filmzene fúvószenekarok tolmácsolásában. 12.30 A Magyar Rádió népi zenekara játszik Lakatos Sándor vezetésével. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Időjárás. Utközben. 13.05 Popzene sztereóban. 13.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Ferenczi Anikó obozdik. 14.15 Szanzonek. 14.40 Zeneiskolások